

Батлав. БОАЖЯ-ны Хүрээлэн буй
орчны бодлого зохицуулалтын газрын
дарга

_____ Б.Буяннэмэх

Зөвшөөрч, хэрэгжүүлэх үүрэг
хүлээсэн: “Хавчигийн ам” ХХК-ийн
Гүйцэтгэх захирал

_____ Б.Баярбаатар

ТӨВ АЙМГИЙН ЗААМАР СУМ, “БУМБАТ-4” НЭРТЭЙ АЛТНЫ ШОРООН ОРДЫН 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

/ АШИГТ МАЛТМАЛЫН ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРЛИЙН ДУГААР: MV-021514 /

/ АЖ АХУЙ НЭГЖИЙН РЕГИСТРИЙН ДУГААР: 5958989 /

Хянасан:

БОАЖЯ-ны ХБОБНУГ-ын ахлах шинжээч...../ Ц.Жаргалнэмэх /

Боловсруулсан:

“Хавчигийн ам” ХХК-ийн байгаль орчны мэргэжилтэн...../ Э.Намсрай /

2023 он

Хянасан огноо	
Хянасан мэргэжилтний хувийн дугаар	
Дүгнэлт	
Шийдвэрийн төсөл	
Ололт, амжилттай тал	
Дутагдалтай сул тал	
Шаардлага	

Мэдээлэл үнэн зөвийг баталсан хүний гарын үсэг /.....*Налзуу*...../

огноо / *2023* он *5* сар *12* өдөр /

**НЭГ. ТӨСӨЛ ХЭРЭГЖҮҮЛЭГЧ ХУУЛИЙН ЭТГЭЭД, ТӨСЛИЙН ТУХАЙ ТОВЧ
МЭДЭЭЛЭЛ**

- Байгууллагын нууцын тухай хуулийн 6.1 болон 6.2-ыг үндэслэн дагуу тухайн төслийн хуулийн этгээд мэдээллийн төрлийн харгалзах мөр, багананд мэдээллийг товч хэлбэрээр үнэн зөв оруулах.
- Тухайн төсөлд хамаарахгүй хэсгийг “*хамааралгүй*” гэж бөглөх.
- 1.2.7 дахь хаалтын дараах зориулалт гэдэгт уурхайн хаалтын дараа нөхөн сэргээсэн газрыг бэлчээр, газар тариалан, агуулах, олон нийтэд зориулсан үйлдвэр, үйлчилгээ гэх мэт тухайн газрыг эдийн засгийн эргэлтэнд оруулахаар төлөвлөж буй бол орон нутагтай урьдчилан тохиролцсон чиглэлийг оруулах.

№	Мэдээллийн төрөл	Мэдээлэл оруулах багана
1.1	1. Төсөл хэрэгжүүлэгч аж ахуйн нэгжийн нэр	“Хавчигийн ам” ХХК
	2. Аж ахуйн нэгжийн улсын бүртгэлийн дугаар	9011528127
	3. Аж ахуйн нэгжийн үйл ажиллагааны чиглэл	Ашигт малтмалын ашиглалт,
	4. Аж ахуйн нэгжийн харъяаллын хаяг	Улаанбаатар, Хан-Уул, 15-р хороо, зайсан, Гэгээнтэн, 201 байр 13 давхар, 1303 тоот
	5. Захирлын нэр, утас, цахим шуудангийн хаяг	Б.Баярбаатар, 88113110, bayarbaatar.byamba@gmail.com
	6. Холбогдох мэргэжилтний нэр, утас, цахим шуудангийн хаяг	Б.Баярбаатар, 88113110, bayarbaatar.byamba@gmail.com Э.Намсрай, 90100632, Namsrai927@gmail.com
1.2	1. Төслийн нэр	“Бумбат-4” нэртэй алтны шороон орд
	2. Төслийн харъяаллын байршил	Төв аймаг Заамар сум
	3. Төслийн ангилал	Уул уурхайн төсөл
	а. нүүрс, алт, жонш, төмрийн хүдэр гэх мэт	Алт
	б. ил уурхай, далд уурхай, шороон орд	Ил уурхай
	в. баяжуулах үйлдвэр	Усаар угаан гравитацийн аргаар баяжуулдаг
	4. Төсөл эхэлсэн огноо	2022

Мэдээлэл үнэн зөвийг баталсан хүний гарын үсэг /.....*Намсрай*...../

огноо

/2023 он 5 сар 11 өдөр /

5. Төсөл хэрэгжих хугацаа	2 жил
6. Уурхайн хаалт эхлэх огноо	2027
7. Хаалтын дараах зориулалт	Хадлан бэлчээр
8. ТЭЗҮ баталсан огноо	2022
9. Урьд оны бүтээгдэхүүний нийт хэмжээ /дундаж/	-
10. Ажилчдын тоо	136
11. Тухайн жилийн ажлын ерөнхий төлөвлөгөө	-
12. Тухайн төсөлд хамаарах дэд бүтэц	-
<ul style="list-style-type: none"> • замын урт, эхлэл, төгсгөлийн цэг, чиглэл 	-
<ul style="list-style-type: none"> • шатахуун түгээгүүрийн тоо 	5 тн түлш түгээгүүрийн машинтай
<ul style="list-style-type: none"> • шатахууны агуулахын агууламжийн хэмжээ 	50 тн багтаамжтай 2 агуулах,
<ul style="list-style-type: none"> • тэслэх, дэлбэлэх бодисын үйлдвэрийн хүчин чадал гэх мэт 	Тэсэрч дэлбэрэх бодис хэрэглэхгүй

Мэдээлэл үнэн зөвийг баталсан хүний гарын үсэг /.....*Мамсрал*...../

огноо

/ 2023 он ...5... сар ...12... өдөр /

**ХОЁР. ТӨСӨЛ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ЧИГЛЭЛЭЭР ОЛГОГДДОГ ТУСГАЙ
ЗӨВШӨӨРӨЛ, ДҮГНЭЛТ, ЛАВЛАГААНЫ ТОВЧ МЭДЭЭЛЭЛ**

- Аж ахуйн үйл ажиллагааны тусгай зөвшөөрлийн тухай 2.3-ыг үндэслэн хуулийн этгээд тусгай зөвшөөрөлтэй холбогдох доорх мэдээллийг үнэн зөв оруулах.
- Тусгай зөвшөөрөл, ашигт малтмалын нөөц, ТЭЗҮ баталсан хуулийн этгээд, дугаар, огноог оруулах
- Доорх хүснэгтийн 2.1.9, 2.1.10-т тусгагдсан холбогдох 7 материалын хуулбарыг байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд зайлшгүй хавсаргах. Мэдээлэл оруулах багананд хавсралтын нэрийг оруулах.

№	Мэдээллийн төрөл	Мэдээлэл оруулах багана
2.1	1. Тусгай зөвшөөрлийн төрөл /ашигт малтмал/ <ul style="list-style-type: none"> • Дугаар • Хүчинтэй хугацаа • Талбай 	Алт MV- 021514 30 жил 1,139.97
	2. Тусгай зөвшөөрлийн төрөл /химийн бодис ашиглах/ Дугаар Хүчинтэй хугацаа	
	3. Химийн бодисын агуулахад хийсэн мэргэжлийн хяналтын газрын тодорхойлолт	
	4. Галын дүгнэлтийн огноо, дугаар	
	5. Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын ерөнхий үнэлгээний огноо, баталсан хуулийн этгээд	2023 “Говь хангайн төгөл” ххк

Мэдээлэл үнэн зөвийг баталсан хүний гарын үсэг /.....*Анцраг*...../

огноо

/ 2023 он ...5... сар ...12... өдөр /

6. Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын нарийвчилсан үнэлгээний огноо, баталсан хуулийн этгээд		2023-БОАЖЯ	
7. Ус ашиглалтын дүгнэлтийн огноо		2023	
8. Тухайн жилийн уулын ажлын батлагдсан төлөвлөгөөний огноо		Хавсаргав	
9. Батлагдсан уулын ажлын төлөвлөгөөний 1.1, 1.5, 1.7, 1.9, 1.10, 1.11 дэх маягтыг хавсаргах		Хавсаргав	
10. Нөхөн сэргээлт	Техникийн нөхөн сэргээлтийн талбай /га-аар/	тайлант онд гүйцэтгэсэн төлөвлөгөөт онд гүйцэтгэх	3.25
	Биологийн нөхөн сэргээлтийн талбай /га-аар/	тайлант онд гүйцэтгэсэн төлөвлөгөөт онд гүйцэтгэх	10
			-
			2.1
11. ТХГН-ын тухай хууль, гол, мөрний урсац бүрэлдэх эх, усны сан бүхий газрын хамгаалалтын бүс, ойн сан бүхий газарт ашигт малтмал хайх, ашиглахыг хориглох тухай хуулиар тогтоосон хамгаалалтын бүсийн хилийн заагтай давахцсан эсэхийг тодорхойлсон лавлагааг хавсаргах		Хавсаргав	
12. Тухайн жилд баримтлах стандартын дугаар ☒ Үндэсний ☐ Олон улсын		Хавсаргав	

Мэдээлэл үнэн зөвийг баталсан хүний гарын үсэг /.....*Налсрай*...../

огноо

/2023 он 5 сар 11 өдөр /

ГУРАВ. ХИМИЙН БОДИСЫН ЭРСДЭЛ, ХОГ ХАЯГДЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

- Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайдын 2019 оны 10 дугаар сарын 29 ны өдрийн А-618 тоот тушаалаар батлагдсан “Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө боловсруулах, хянан батлах, тайлагнах журам”-ын 3 дугаар хавсралтанд тусгагдсан тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний агуулгад заасны дагуу химийн бодисын эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө, хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний хэсгээс холбогдох мэдээллийг доорх хүснэгтэд оруулах
- Тухайн жилд олон төрлийн химийн бодис ашиглахаар бол байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд химийн бодисын хор, аюул, урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээний талаар хавсралтаар оруулж, доорх хүснэгтийн 3.1.1-д хавсралтын нэрийг дурдах (хэмжих нэгжийг дурдсан байх шаардлагатай)
- Химийн бодисын эрсдлийн менежментийн төлөвлөгөөнд дараах мэдээллийг бүрэн тусгасан тохиолдолд 3.1.2-ын мэдээлэл оруулах хэсэгт “хангалттай” гэсэн дүгнэлтийг оруулна.

№	Мэдээллийн төрөл	Мэдээлэл оруулах хэсэг
3.1	1. Тухайн жилд ашиглах химийн бодисын нэр, хэмжээ /хэмжих нэгж/	Тусгай зөвшөөрөл шаардагдах химийн бодис ашиглахгүй
	2. Химийн бодисын эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээ - эрсдлийн үед авах арга хэмжээ - учруулсан хор уршгийг зайлуулах, бууруулах арга хэмжээ - хохирлын нөхөн төлбөрийг тооцох арга хэмжээ	Хамааралгүй
3.2	1. Шатах тослох материалын нэр төрөл, хэмжээ /хэмжих нэгж/ агуулах байгаа эсэх 2. Тэслэх, дэлбэлэх бодисын нэр төрөл, хэмжээ /хэмжих нэгж/ агуулах байгаа эсэх	Хамааралгүй
3.3.	1. Тухайн жилийн хог хаягдлын жилийн дундаж хэмжээ /хэмжих нэгж/ • Ахуйн хог хаягдал /хатуу, шингэн/ • Үйлдвэрийн хог хаягдал /хатуу, шингэн/ Аюултай хог хаягдал	9648 кг
	2. Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх тухайн жилийн арга хэмжээний төсөв	3 700.0

Мэдээлэл үнэн зөвийг баталсан хүний гарын үсэг /.....*Амгалан*...../

огноо

/ 2023 он 5 сар 12 өдөр /

**ДӨРӨВ. БАЙГАЛЬ ХАМГААЛАХ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ
ТУХАЙН ЖИЛИЙН ТӨСӨВ**

- Доорх хүснэгтийн 4.1.2 - 4.1.7 –д тусгагдсан тухайн жилийн арга хэмжээний төсвийн нийлбэр нь 4.1.1 –д тусгагдана.

№	Мэдээллийн төрөл	Мэдээлэл оруулах хэсэг
4.1	1. Тухайн жилийн байгаль хамгаалах менежментийн төлөвлөгөөний нийт төсөв	44 970 000
	2. Нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээний төсөв / технологийн зөв шийдэл /	6 750 000
	3. Нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төсөв	3 000 000
	4. Нөхөн сэргээх арга хэмжээний төсөв /техникийн, биологийн/	8 400 000
	5. Дүйцүүлэн хамгааллын арга хэмжээний төсөв	20 000 000
	6. Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжилтийг нөлөөлөлд өртөгч оршин суугчид, оролцогч талуудад тайлагнах төсөв	-
	7. Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөөний төсөв	500 000
	8. Түүх соёлын дурсгалт эд зүйлийг нүүлгэн шилжүүлэх арга хэмжээний төсөв	-
	9. Тухайн жилийн орчны хяналт, шинжилгээний хөтөлбөрийн нийт төсөв	2 620 000

Мэдээлэл үнэн зөвийг баталсан хүний гарын үсэг /.....*Малгарай*...../

огноо

/2023 он 5 сар 12 өдөр /

ТАВ. МЕТА МЭДЭЭЛЭЛ

- Байгаль орчныг хамгаалах тухай хуулийн 39.1.7-д заасныг үндэслэн төсөл хэрэгжүүлэгчээс доорх хүснэгтэнд тусгагдсан төслийн дэд бүтэц, нөхөн сэргээх, дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний цар хүрээ, орчны хяналт шинжилгээний цэгэн мэдээллийг тусгасан мета мэдээллийг байгаль орчны мэдээллийн санд оруулна.
- Доорх хүснэгтийн мэдээллийг бүрэн тусгасан эсэхийг шалгах баганыг шинжээч бөглөнө.

№	Мэдээллийн төрөл	Мэдээллийг бүрэн тусгасан эсэхийг шалгах хэсэг
5.1	Зурган мэдээлэлд тусгах мэдээлэл	
	Тосгон	
	Хог хаягдлын цэгийн байршил	
	Аюултай хог хаягдлын агуулахын байршил	
	Хаягдлын далан	
	Химийн бодисын агуулахын байршил	
	Орчны хяналт шинжилгээний дээж авах	
	Хяналтын цэгийн байршил	
	Тухайн жилд хуулах хөрс	
	Гадаад, дотоод овоолго	
	Техникийн нөхөн сэргээлтийн талбай	
	Биологийн нөхөн сэргээлтийн талбай	
	Гүний худгийн байршил	
	Дүйцүүлэн хамгаалал хийх газрын байршил	

Мэдээлэл үнэн зөвийг баталсан хүний гарын үсэг /...../

огноо / ..... он ..... сар ..... өдөр /

ЗУРГАА. ТУХАЙН ЖИЛИЙН АРГА ХЭМЖЭЭНЭЭС БАЙГАЛЬ ОРЧИНД ҮЗҮҮЛЭХ НӨЛӨӨЛЛИЙН ДҮН ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХЯНАЛТЫН ХУУДАС

- Байгаль хамгаалах менежментийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан нөлөөллийн дүн шинжилгээний хэсгээс доорх хүснэгтийн А, Б, В, Г дэх баганд “тодорхойлсон”, “тодорхойлоогүй”, “хамааралгүй” гэсэн 3 төрлийн хариултаас сонгож бөглөх.
- Дүгнэлтийг байгаль хамгаалах менежментийн төлөвлөгөөний нөлөөллийн дүн шинжилгээний хэсэгт Байгаль орчин, аялал жуулчлалын яамны мэргэжилтэн дүгнэлт гаргана.

Нөлөөллийн ангилал	А. Тооцсон эсэх	Б. Нөлөөллийн цар хүрээг тодорхойлсон эсэх	В. Нөлөөл-лийн эрчмийг тодорхойлсон эсэх	Г. Нөлөөллийн үргэлжлэх хугацааг тодорхойлсон эсэх	Дүгнэлт
6. Хөрсөнд үзүүлэх нөлөөлөл <ul style="list-style-type: none"> • Бохирдуулах • Эвдэх • Доройтуулах 					
6. Гадаргын болон гүний усанд үзүүлэх нөлөөлөл <ul style="list-style-type: none"> • Бохирдуулах • Нөөцийг бууруулах 					

Мэдээлэл үнэн зөвийг баталсан хүний гарын үсэг /...../

огноо

/ ..... он ..... сар ..... өдөр /

<p>6. Амьтан, ургамалд үзүүлэх нөлөөлөл</p> <p>амьдрах орчинг хуваах</p> <ul style="list-style-type: none"> • амьдрах орчинг доройтуулах • амьдрах орчинг хомсдуулах • нөөцийг бууруулах 					
<p>6. Агаарт үзүүлэх нөлөөлөл</p> <ul style="list-style-type: none"> • Бохирдуулах • тоос 					
<p>6. Түүх соёлын дурсгалт эд зүйлс</p> <ul style="list-style-type: none"> • Хамгаалах • Нүүлгэн шилжүүлэх 	<p>хамааралгүй</p>	<p>хамааралгүй</p>	<p>хамааралгүй</p>	<p>хамааралгүй</p>	<p>хамааралгүй</p>

Мэдээлэл үнэн зөвийг баталсан хүний гарын үсэг /...../

огноо

/ ..... он ..... сар ..... өдөр /

**ДОЛОО. БАЙГАЛЬ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ДҮН
ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХЯНАЛТ**

- Төсөл хэрэгжүүлэгч нь доорх хүснэгтийн “А” багананд байгаль хамгаалах менежментийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан арга хэмжээг тоогоор илэрхийлэх
- Төсөл хэрэгжүүлэгч нь доорх хүснэгтийн “Б”, “В”, багананд байгаль хамгаалах менежментийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан арга хэмжээний шалгуур үзүүлэлт, хэмжих нэгжийг тогтоосон эсэхэд “**Тийм**”, “**Үгүй**” хариулт өгнө.
- Доорх хүснэгтийн “Г” багананд байгаль хамгаалах менежментийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан арга хэмжээний шалгуур үзүүлэлт, хэмжих нэгжийг оновчтой тогтоосон эсэхэд Байгаль орчин, аялал жуулчлалын яамны мэргэжилтнүүд “**хангалттай**” “**хангалтгүй**” гэсэн дүгнэлт өгнө.

Тухайн жилийн байгаль хамгаалах арга хэмжээний чиглэл	А. Тоо	Б. Шалгуур үзүүлэлтийг тогтоосон эсэх	В. Шалгуур үзүүлэлтийн хэмжих нэгжийг тогтоосон эсэх.	Г. Дүгнэлт
1. Нөлөөллөөс урьдчлан сэргийлэх зайлуулах арга хэмжээ	16	Тийм	Тийм	
2. Нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ	16	Тийм	Тийм	
3. Нөхөн сэргээлтийн арга хэмжээ <ul style="list-style-type: none"> • техникийн/ га эзэлхүүн • биологийн /га 	10 2	Тийм	Тийм	
4. Дүйцүүлэн хамгааллын арга хэмжээ	Тийм	Тийм	Тийм	
5. Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжилтийг нөлөөлөлд өртөгч оршин суугчид, оролцогч талуудад тайлагнах арга хэмжээ	Тийм	Тийм	Тийм	Тийм
6. Түүх соёлын дурсгалт эд зүйлийг нүүлгэн шилжүүлэх арга хэмжээ	Хамааралгүй	Хамааралгүй	Хамааралгүй	Хамааралгүй
7. Байгаль орчны менежментийн удирдлага зохион байгуулалтын арга хэмжээ		Тийм	Тийм	

Мэдээлэл үнэн зөвийг баталсан хүний гарын үсэг /...../

огноо

/ ..... он ..... сар ..... өдөр /

НАЙМ. ОРЧНЫ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ХЯНАЛТЫН ХУУДАС

- Төсөл хэрэгжүүлэгч нь доорх хүснэгтийг “А, Б, В, Г” багананд байгаль хамгаалах менежментийн төлөвлөгөөний орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрт тусгагдсан арга хэмжээг тоогоор илэрхийлэх

Хяналт шинжилгээний дээж	А. Дээж авах цэгийн тоо	Б. Дээж авах цэгийн байршил	В. Давтамж(удаа)	Г. Төсөв(төг)
1. Хөрс	2	- Нөлөөлд өртөөгүй талбай - Шимт хөрсний овоолго -Нөхөн сэргээлт хийгдсэн талбай	2	540,000
2. Ус	2	Уурхайн унд-ахуйн усны зориулалттай гүний худаг Үйлдвэрийн ус цуглуулах эргэлтийн усан сан	2	540,000
3. Амьтан	-		-	-
4. Ургамал	2	Хог хаягдлын бохирын цэгийн орчим	2	540,000
5. Агаар	2	ШТМ-ын агуулах Карьерийн дэргэд Гадаад тээврийн замын дэргэд	2	1,000,000

Мэдээлэл үнэн зөвийг баталсан хүний гарын үсэг /.....*Мамсүрэн*...../

огноо

/2023... он .5... сар .11... өдөр /

ГАРЧИГ

1. ОРШИЛ	2
2. ТӨСЛИЙН ТАНИЛЦУУЛГА	3
3. ТӨСӨЛ ХЭРЭГЖИЖ БУЙ НУТГИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧИН, НИЙГЭМ-ЭДИЙН ТӨЛӨВ БАЙДЛЫН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА	6
4. ТӨСЛИЙН ГОЛ БА БОЛЗОШГҮЙ СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙН ТОВЧ ТОДОРХОЙЛОЛТ	9
5. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫГ ХАМГААЛАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГОЛ ЗОРИЛТ, ХАМРАХ ХҮРЭЭ	12
6. СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	13
7. НӨХӨН СЭРГЭЭЛТИЙН АЖЛЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	16
8. БИОЛОГИЙН ОЛОН ЯНЗ БАЙДЛЫГ ДҮЙЦҮҮЛЭН ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	17
9. НҮҮЛГЭН ШИЛЖҮҮЛЭХ, НӨХӨН ОЛГОВОР ОЛГОХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	17
10. ТҮҮХ СОЁЛЫН ӨВИЙГ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	18
11. ОСОЛ, ЭРСДЭЛИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	19
12. ХОГ, ХАЯГДЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	20
13. ОРЧНЫ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨР	22
14. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ УДИРДЛАГА ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	24
15. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫГ ХАМГААЛАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙГ НӨЛӨӨЛЛИЙН БҮСИЙН ОРШИН СУУГЧДАД ТАЙЛАГНАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	25
16. БОМТ-НИЙ ЗАРДЛЫН НЭГДСЭН ХҮСНЭГТ	26

1. ОРШИЛ

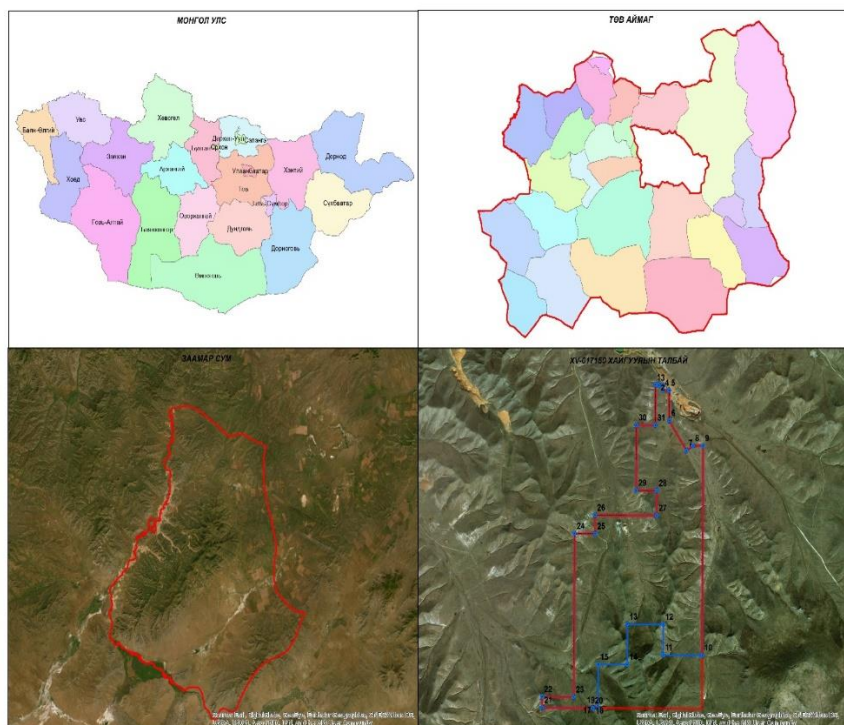
Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайдын 2019 оны 10 дугаар сарын 29-ний өдрийн А/619 тоот тушаалаар байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө боловсруулах, хянах батлах, тайлагнах журмын дагуу боловсруулаа Төв аймгийн Заамар сумын нутаг орших “Бумбат-4” нэртэй алтны шороон орд 2023 онд олборлох явцад гүйцэтгэх байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг ордын ашиглах ТЭЗҮ, БОННУ, 2023 оны уулын ажлын төлөвлөгөөнд тулгуурлан боловсруулав.

“Бумбат-4” нэртэй алтны шороон орд ашиглах төслийг хэрэгжүүлэх явцад байгаль орчинд үзүүлэх болзошгүй болон голлох сөрөг нөлөөллийг тогтоож, технологийн шийдлийг зөв сонгон хэрэгжүүлэхтэй холбоотой зайлшгүй дагаж мөрдөх байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөө, орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр зэргийг уурхай ашиглах техник-эдийн засгийн үндэслэл дээр үндэслэн холбогдох хууль эрхийн бичиг, норм дүрэм, стандарт, заавар журам зэргийн дагуу боловсруулсан.

Уг алтны шороон ордыг ашиглах төслийн байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын нарийвчилсан үнэлгээний тайлангийн тодотголыг “Говь хангайн төгөл” ХХК 2023 онд хийж батлуулсан.

2. ТӨСЛИЙН ТАНИЛЦУУЛГА

ТӨСЛИЙН НЭР:	“Бумбат-4” алтны шороон орд-ыг ил аргаар ашиглах төсөл	
ТӨСӨЛ ХЭРЭГЖҮҮЛЭГЧИЙН НЭР: УЛСЫН БҮРТГЭЛИЙН ГЭРЧИЛГЭЭ: РЕГИСТРИЙН ДУГААР:	“Хавчигийн ам” ХХКомпани 9011528127 5958989	
ТӨСӨЛ ХЭРЭГЖҮҮЛЭГЧИЙН ХАЯГ:	Улаанбаатар, Хан-Уул, 15-р хороо, зайсан, Гэгээнтэн, 201 байр 13 давхар, 1303 тоот Харилцах утас: 88113110	
АШИГТ МАЛТМАЛ АШИГЛАЛТЫН ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРЛИЙН ДУГААР:	MV-021514 /1139.97га/	
ТӨСЛИЙН БАЙРШИЛ:	Улаанбаатар хотоос баруун хойш 200 км, Төв аймгийн Заамар сумын төвөөс баруун хойш 20 км, “Шижир алт” суурингаас 15 км зайд, байр зүйн зургийн М-48-138 нэрэлбэрт оршино.	
Ашигт малтмалын төрөл	-	Алт
Геологийн нөөц:		
Элсний хэмжээ /в+с/	мян.м ³	384.86
Алтны хэмжээ химийн цэвэр /в+с/	кг	407.41
Орд ашиглалтын систем	-	Автотээвэртэй ашиглалтын систем
Бохирдолт	%	15.8
Төслийн хүчин чадал	мян.м ³ /жил/элс	201.93
Үйлдвэрлэлийн нөөц, элс	мян.м ³	383.0

Зураг.1 Тусгай зөвшөөрлийн талбайн тойм зураг

“Хавчигийн ам” ХХК
“Бумбат-4” нэртэй алтны шороон орд

“Бумбат-4” нэртэй 1139.97 га бүхий MV-021514 тоот ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийн талбай нь Улаанбаатар хотоос баруун хойш 200 км, Төв аймгийн Заамар сумын төвөөс баруун хойш 20 км, “Шижир алт” суурингаас 15 км зайд, байр зүйн зургийн M-48-138 нэрэлбэрт орших ба талбайн булангийн цэгүүдийн газар зүйн солбилцолыг дараах хүснэгтэд үзүүлэв.

Тусгай зөвшөөрөлтэй талбайн булангийн цэгүүдийн газарзүйн солбицлууд

№	WGS						UTM	
	Уртраг			Өргөрөг			Өргөрөг	Уртраг
	Градус	Минут	Секунд	Градус	Минут	Секунд		
1	104	35	13.74	48	18	9.52	469383.8318	5350021.148
2	104	35	13.76	48	18	6.28	469383.7056	5349921.11
3	104	35	21.04	48	18	6.31	469533.677	5349921.231
4	104	35	21.19	48	17	46.89	469533.5573	5349321.615
5	104	35	41.72	48	17	27.54	469953.3621	5348721.929
6	104	35	49.47	48	17	30.79	470113.5709	5348821.433
7	104	36	1	48	17	30.79	470351.1322	5348820.191
8	104	36	1	48	15	16.18	470329.4921	5344664.075
9	104	35	15.27	48	15	16.18	469386.5945	5344669.061
10	104	35	15.27	48	15	35.82	469389.8514	5345275.449
11	104	34	33.31	48	15	35.82	468524.7788	5345280.161
12	104	34	33.31	48	15	9.93	468520.3642	5344480.804
13	104	33	59.38	48	14	9.93	467810.2887	5342632.207
14	104	33	59.38	48	14	41.81	467815.8441	5343616.503
15	104	33	54	48	14	41.81	467704.8943	5343617.13
16	104	33	54	48	14	42	467704.9275	5343622.997
17	104	33	53.3	48	14	42	467690.4917	5343623.078
18	104	33	53.3	48	14	41.81	467690.4585	5343617.212
19	104	32	54	48	14	41.81	466467.5368	5343624.273
20	104	32	54	48	14	48.81	466468.8078	5343840.398
21	104	33	31	48	14	48.81	467231.816	5343835.962
22	104	33	31	48	16	33.82	467250.4539	5347078.162
23	104	33	55	48	16	33.82	467745.0967	5347075.34
24	104	33	55	48	16	45.82	467747.1949	5347445.842
25	104	35	7.01	48	16	45.82	469231.2331	5347437.631
26	104	35	7.01	48	17	1.82	469233.9021	5347931.636
27	104	34	43	48	17	1.82	468739.1282	5347934.331
28	104	34	43	48	17	43.83	468746.2497	5349231.403
29	104	35	5	48	17	43.83	469199.5003	5349228.932
30	104	35	5	48	18	9.51	469203.7911	5350021.811
31	104	35	8.89	48	18	9.51	469283.9229	5350021.378

“Хавчигийн ам” ХХК
“Бумбат-4” нэртэй алтны шороон орд

Уулын ажлын төлөвлөгөө

Баруун шандын хэсгийн 1-В, 2-В, 3-В, 4-В, 5-В, 6-В, 7-В-р нөөцийн блок, Цагаан чулуутын дээд хэсгийн III-В, IV-В, V-В, VI-В, VII-В, 3-В, 4-В, 5-В, 6-В, -В-р блокуудыг олборлохоор төлөвлөөд байна.

Уулын ажлыг тээвэрлэлтийн журмаар дараах дарааллаар гүйцэтгэнэ. Үүнд:

- 0.2 м зузаантай шимт хөрсийг тусгай овоолго руу зөөвөрлөх
- Карьеруу орох замыг бэлтгэх
- Хөрс хуулалтын ажлыг явуулж хөрсний дотоод овоолгод байршуулна.
- Элс олборлолтыг хэсэгчлэн овоолого руу зөөх
- Элсийг угаах төхөөрөмж рүү хүргэх

MV-021514 тусгай зөвшөөрлийн талбайн блокуудад 2023 онд нийт хөрс хуулалт 8,398.62 мян.мз, элс олборлолт 196.77 мян.мз, металл 196.83 кг /химийн цэврээр/ олборлохоор тооцоолов. Ил уурхайн уулын ажлыг тээвэрлэлтийн системээр экскаватор, автосамосвалын хослолоор гүйцэтгэнэ.

Уулын ажилд ашиглагдах техникүүд:

Хөрс хуулалт:

Экскаватор Caterpillar CAT-374	1
Экскаватор Caterpillar CAT-390	1
Экскаватор Caterpillar CAT-349	2
Экскаватор Caterpillar CAT-395	3
Экскаватор Hyundai-520LC	2
Автосамосвал CAT-773	2
Автосамосвал Howo-371	20
Бульдозер Caterpillar D9	2

Элс олборлолт ба угаалга:

Экскаватор Caterpillar CAT-349	1
Экскаватор Hyundai-520LC	1
Автосамосвал Howo-371	4
Дугуйт ачигч	4

2023 оны 4-р сараас Баруун шанлын хэсгийн I-В-р блок, Цагаан чулуутын дээд хэсгийн 3-В-р блокоос хөрс хуулалтын ажил эхэлнэ. Эдгээр блокуудын хөрс хуулалт, элс олборлолтыг экскаватор автосамосвалын хосолсон схемээр хийж гүйцэтгэнэ.

Экскаватороор хөрс хуулалтыг автосамосвалд ачин урд жилийн олборлолт хийгдсэн талбайд болон ашиглагдсан хоосон орон зайд дотоод овоолгоор нөхөн сэргээлт хийхээр төлөвлөж байна

3. ТӨСӨЛ ХЭРЭГЖИЖ БУЙ НУТГИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧИН, НИЙГЭМ-ЭДИЙН ЗАСГИЙН ТӨЛӨВ БАЙДЛЫН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

Байгаль газарзүй: Тус сум нь УБ хотоос 180 км, өөрийн аймгаас 225 км алслагдан оршдог бөгөөд Төв аймгийн Угтаал, Цээл, Лүн сум Булган аймгийн Баян нуур, Бүрэгхангай, Сэлэнгэ аймгийн Орхон туул сумтай хиллэж нийт 280.3 мянган га нутаг дэвсгэртэй. Газар тариаланг эрчимтэй чиглэлээр хөгжүүлэхэд тохиромжтой бөгөөд бүх нутгийн 60 шахам хувийг малын бэлчээрт ашиглах боломжтой байсан бол одоо 30 орчим хувийг мал аж ахуйн бэлчээрт ашиглаж байна. Нүүрс, төмрийн хүдэр, алт, зэс төрөл бүрийн болор гялтагнуур, хужир шүү элбэгтэй. Цайдам, Баржин, Хайлаастай зэрэг үе мөч, дотрын өвчнийг анагаахуйц рашаан устай.

Уур амьсгал: Төв аймгийн нутаг нь тайга, ойт хээр, хээрийн бүсэнд оршдог бөгөөд өндөршилийн ялгаа багатай байдаг учраас дулаан хүйтний хэлбэлзэл багатай юм. Тус аймгийн Туул, Хэрлэн, голын сав дагуух буюу далайн түвшнээс дээш 1250 метрээс дээш өргөгдсөн нутагт жилийн дундаж агаарын температур -11-20 градус хүйтэн байгаа нь өвлийн улиралд бусад нутгаас арай илүү хүйтэн байдагтай холбоотой юм. Жилийн хамгийн хүйтэн сар нь 1 дүгээр сар бөгөөд, олон жилийн дунджаар температур -20.2...26.6°C, хамгийн дулаан сар нь 7 дугаар сар бөгөөд агаарын дундаж температур 15.7°C...18.9°C байдаг. Сүүлийн 30 жилд агаарын температур дунджаар 1.2°C -аар дулаарч байна. Хөрсний гадаргын температурын тухайд 1 дүгээр сард дундаж температур 20°C...25°C, 7 дугаар сард дундаж температур 21.0°C...26°C байдаг. 1983-2012 оны агаарын температурын сарын дундаж утгыг 2014-2018 оны агаарын температурын дундаж утгатай харьцуулахад агаарын температур 2-5 градусаар нэмэгдсэн байна.

Хур тунадас: Монгол орны нутаг дэвсгэрт жилийн хур тунадасны ихэнх нь зуны улиралд унах бөгөөд энэ зүй тогтол Заамар сумын тунадасны хувьд ч адил. Зуны саруудад дунджаар 35-60 мм тунадас унадаг бол, өвлийн саруудад харьцангуй бага тунадас унадаг. Мөн ойролцоо сумдын аадар болон зүс бороотой өдрийн тооны харьцааг үзэхэд сүүлийн жилүүдэд зүс бороотой өдрийн тоо нь багасаж, богино хугацаанд усархаг аадар тунадас ажиглагдах нь ихсэх төлөвтэй байгаа юм

Гадаргын ус: Орд орших Цагаан чулуутын хөндий нь Туул голын баруун гар талын хуурай цутгал хөндийнүүдийн нэг болох Хайлаастын хөндийн зүүн дээд салаа юм. Хайгуул гүйцэтгэсэн орд нь Цагаан чулуутын хөндийн дээд эхэнд, Заамарын усан хагалбарын ар хормойн хэсэгт байршина. Судалгааны талбайн баруун талаар урсах Туул гол түүний томоохон цутгалан Хар бухын гол, Нарийн гол, жижиг салаанууд болох Ар наймган, Хайлааст, Бичигт хошууны гол болон Цайдам, Хүйтэн, Их цагаан зэрэг нуурууд, жижиг булгууд гадаргуугийн усан сүлжээг бүрэлдүүлдэг. Туул голын хөндийн өргөн нь 100 м-ээс километр илүү, хөндийн хөндлөн огтлолын хэлбэр нь тэвш маягтай, хоёр тал нь ижил бус бөгөөд хажуунаасаа уулсаар шахагдсан байдаг. Гольдролын өргөн нь 40-60 м, гүн нь харгиан дээрээ 0.4-0.5 м, бусад газраа 2 м түүнээс илүү гүнтэй, ихээхэн тахиралдсан салаа, булан тохой, хар ус ихтэй. Эрэг нь намхан 0.6-1.5 м, тасархай, зарим газраа тэгширсэн, голдуу элсэнцэр-шавраас тогтоно

Ус зүй: Монгол орны ай савын ангиллаар Хойд Мөсөн Далайн ай савд багтдаг. Төв аймгийн нутаг дэвсгэрээр урсан өнгөрөх голууд нь гол мөрний горимын ангиллаар хаврын шар усны ба дулааны улирлын хур борооны үертэй голуудад хамаардаг. Хайгуулын талбай нь Туул

голын ай савд байрлана. Туул гол Хан Хэнтий нурууны салбар уулс болох далайн түвшнээс дээш 2000 м өндөрт өргөгдсөн Чисаалайн сарьдаг, Шороотын давааны өврөөс гарах , Шороотын давааны өврөөс гарах Намъяа, Нэргүй хэмээх хоёр голын уулзвараас эх авна. Хэнтийн нурууны салбар уулсаас эх авсан Галттай, Сарьдагийн Хийд, Хаг, Хонгор, Зүүн Баян, Тэрэлж, Хөлийн гол, Улиастай, Сэлбэ, Харбух зэрэг гол, горхи Туул голд цутгадаг. Туул голын хөндий Улаанбаатар хотоос доош тавиурч урсцын алдагдал ихэснэ. Туул гол үерлэхдээ сав хөндийгөө дүүргэж, хуучин гулдиралдаа эргэн орж, үндсэн гулдирлаас алслан салаалдаг. Туул голын өргөн нь жирийн үед 35-37 м, гүн нь 0.8-3.5 м, урсгалын хурд 0.50-1.50 м/с болно. Голын ус хурах талбай 49840 ам км, урт нь 704 км.

Зураг 2. Туул гол сав газар

Хөрсөн бүрхэвч: Тус хайгуулын талбай нь Заамар сумын баруун талд Авдарантын овооны (1796.4м) баруун хойт талд нам уулс бүхий түүний хоорондох нугачаат хөндийд байрлана. Энэ газар нь Хөрс-газарзүйн мужлалтаар Туул-Дашинчилэнгийн 2-р тойрогт багтана. Тус уурхайн талбайн хөрсөн бүрхэвч уулархаг гадарга, түүний бэл, хөндий, нуга, сайр зэрэг гадаргуугийн олон шинжээс бүрдэж, хөрсөн бүрхэвч нь харилцан адилгүй шинж чанартай байна. Талбайд уулын болон хөндий хотгорын хар шороон болон хар хүрэн, нугын бараан зэрэг олон хэв шинжийн хөрс тархана.

Ургамлан нөмрөг: Энэ нутаг нь ургамал-газарзүйн тойргийн хувьд Монгол Дагуурын ойт хээрийн тойрогт багтдаг, хээрийн ургамал зонхилдог. Н.Өлзийхутагийн (1985) тэжээлийн ургамал таних бичигт 73 овгийн 379 төрлийн 1234 зүйл ургамал орсон байдгаас Заамар суманд 65 овог 108 төрөл 199 зүйл ургамал байна. Энд Үетэн, Голгэсэртэн, Буурцагтан, Луулийн овгууд нь зүйлийн тоогоор тэргүүлнэ. Төв аймгийн Заамар сумын бүс нутаг Монгол орны ургамлын 16 тойргийн ангиллаар бүхэлдээ Монгол Дагуурын уулын ойт хээрийн тойрогт багтдаг. Ургамлын байгалийн бүс бүслүүрийн ангиллын хувьд Заамар сумын нутаг нь цөлийн хээр, өндөр уулын, уулын ойт хээр, уулын хээр, бэлчээрийн бус, хээр ба хуурай хээр гэсэн ангилалд хамаарна. Судалгааны талбайн орчимд бэлчээрийн бус, хээр ба хуурай хээр, уулын хээрт зонхилох ургамлууд голлон ургасан байна. Ургамлын хэв шинж нь уул хоорондын хөндий, бэлийн хялганат хээрийн төрхтэй юм.

Амьтан: Төв аймгийн Заамар сум нь амьтны газарзүйн мужлалын хувьд Монгол дагуурын тойрогт тойрогт багтана. (А.Г.Банников, 1954). Төслийн талбайн эргэн тойронд өмнө оршиж байсан зэрлэг амьтад дайжиж дүрвэсэн бөгөөд хүний үйл ажиллагааны нөлөөлөлд өртсөн газар тархах чадвартай зүйлүүд болох гэрийн хулгана, хар хэрээ, оронгийн бор шувуу, хадны тагтаа, хүрээний хараацай, жижиг шавжийн ангийн амьтад түгээмэл тохиолдоно.

Хөхтөн: Заамар сум орчимд 36 зүйлийн махчин, туруутан, мэрэгч тэн зэрэг хөхтөн амьтан тархсан байна. Эндээс бүс нутгийн хэмжээнд 24 зүйл анхааралд өртхөөргүй, 5 зүйл мэдээлэл дутмаг, 2 зүйл устаж болзошгүй, 5 зүйл ховордож болзошгүй гэсэн ангилалд багтаж байна. Харин олон улсын үнэлгээгээр 33 зүйл анхааралд өртхөөргүй, 2 зүйл ховордож болзошгүй, 1 зүйл эмзэг гэсэн статустай байгаа юм.

Шувуу: Заамар сумын орчимд, Туул голын сав газарт 102 зүйл шувуу тэмдэглэгдсэн байна. Энэ бүс нутагт тохиолдох шувуудын бүс нутгийн статусыг авч үзвэл ховордож болзошгүй 3 зүйл, эмзэг 5 зүйл, устаж болзошгүй 2, устаж байгаа 1 зүйл, харин олон улсын үнэлгээгээр ховордож болзошгүй 5 зүйл, эмзэг 3 зүйл, устаж болзошгүй 2, устаж байгаа 1 зүйл тус тус байна.

Хоёр нутагтан, мөлхөгч: Тус сумын орчимд 5 зүйл хоёр нутагтан, мөлхөгч тархсан бөгөөд эдгээр нь түгээмэл тохиолддог зүйлүүд учир бүс нутгийн болон олон улсын хамгааллын статуст анхааралд өртхөөргүй, үнэлгээ хийгдээгүй гэсэн ангилалд багтдаг.

Монгол орны гол, мөрөн, нууруудад нийт 74 зүйл загас тархсан. Монгол улсын загасны улаан дансанд тэмдэглэснээр Туул голын сав газарт 8 зүйл загас бий.

Нийгэм эдийн засгийн байдал: Заамар сумын нийт газар нутгийн хэмжээ 281207 га. Үүний 252863 га талбайг хөдөө аж ахуйн газар 89.9%, 5546 га талбайг ойн сан бүхий газар 2%, 1762 га талбайг усан сан бүхий газар 0.6%, 19080 га талбайг тосгон, суурингийн газар 6.8%-ийг тус тус эзэлнэ. Сумын төсвийн нийт орлого нь 2017 оны байдлаар 78.3 сая төгрөг бөгөөд улсын төвлөрсөн төсвийн санхүүжилт авдаггүй, сумын өөрийн орлого 77.8 сая төгрөг төсөвт байгууллагын өөрийн орлого 0.5 сая төгрөг байна. Орон нутгийн нийт төсвийн зардал нь 2058.0 сая төгрөг байна. Нийт зардлын 61.4 хувь нь цалин, 6,8 хувь нь нийгмийн даатгалын шимтгэл, 31.8 хувийг урсгал шилжүүлэг болон бусад зардал эзэлж байна.

Хүн ам дэд бүтэц: Төслийн талбай нь Заамарын алтны зангилаа бүсийн төвд байрладаг учраас цахилгаан хангамж, авто замын сүлжээ, усан хангамж, түлш, модон материалаар уурхайг хангахад эдийн засгийн хувьд үр ашигтай болох нь тодорхой юм. Тус суманд 12 жилийн сургууль, 10 жилийн сургууль болон хоёр цэцэрлэг, мэргэжлийн сургалт үйлдвэрлэлийн төв, бүс дундын цагдаагийн газар, хоёр хүн эмнэлэг болон бусад үйлдвэр үйлчилгээний газрууд үйл ажиллагаагаа явуулж байна.

4. ТӨСЛИЙН ГОЛ БА БОЛЗОШГҮЙ СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙН ТОВЧ ТОДОРХОЙЛОЛТ

“Хавчигийн ам” ХХК-ийн “Бумбат-4 нэртэй алтны шороон орд олборлох үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэх үед сөрөг нөлөөлөлд өртөх байгаль орчны бүрэлдэхүүн хэсгүүдийг БОННУ-гээр тодорхойлов. Төслийн гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөллүүд, түүнд өртөх байгаль орчин, тухайлбал, газрын гадарга хэвлий, агаар, гадаргын болон газрын доорх ус, хөрсөн бүрхэвч, ургамлан нөмрөг, амьтны аймаг, иргэдийн нийгмийн байдал, эрүүл мэндэд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг чиглэл бүрээр гаргаж тусгасан. Мөн тэдгээр гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөллийн эрчим, тархалт, хэмжээг тодорхойлж, тоон ба чанарын үнэлгээ өгсөн дүнгүүдийг тусгасан болно.

Магадлан жагсаах арга буюу хяналтын хуудасны арга нь байгаль орчны бүрэлдэхүүн хэсгүүдийн төрлийг жагсаан тэдгээрийг төсөлтэй холбоотойгоор харьцуулан тодорхойлсон хүснэгт бүрдүүлэх арга юм. Энэ аргын үр дүн төслөөс хүний эрүүл мэнд, байгаль орчинд учруулах нөлөөллийг тогтооно.

Харин матрицын арга бол тухайн төслийн үйл ажиллагаа болон түүнийг хэрэгжүүлэх явцад байгаль орчин учруулах эерэг, сөрөг нөлөөллийг уялдуулан авч үзэж, нөлөөллийг бүрэн тодорхойлох боломж өргөнтэй арга юм. Үр дүн нь мөр болон баганын нийлбэр тоон үзүүлэлт нь цаашид төслийн аль үйл ажиллагаа эсвэл орчны аль хэлбэрт илүү анхаарал тавихыг тогтооход ашиглагдана.

Болзошгүй нөлөөллийн хэлбэр, үргэлжлэх хугацаа эрчим нь нөлөөллийн төрөлтэй уялдах байдал

Байгаль орчны үзүүлэлтүүд	Шууд	Шууд бус	Өөрөө зохицуулагдах	Богино хугацааны	Урт хугацааны	Буцаж нөлөөлөх	Буцалтгүй нөлөөлөх	Хүчтэй	Дунд зэрэг	Бага зэрэг
Байгалийн экосистемийн өөрчлөлт										
Газрын доорх урсацын өөрчлөлт		х		х		х				х
Гадаргын усны урсацын өөрчлөлт	х			х			х		х	
Ургамлын бүтцийн өөрчлөлт	х			х		х			х	
Хөрсний элэгдэл, эвдрэл	х			х			х	х		
Геологийн тогтцын өөрчлөлт	х			х			х	х		
Зэрлэг амьтдын орон зай	х			х					х	
Уур амьсгалын (бичил) өөрчлөлт		х	х	х		х				х
Байгалийн нөөц, ашиглалт										
Газрын доорх нөөц баялаг	х			х			х	х		
Бэлчээрийн байдал	х			х		х			х	
Байгаль орчны чанарын өөрчлөлт										
Газар доорх усны чанарын өөрчлөлт	х				х	х				х
Гадаргын усны чанарын өөрчлөлт	х			х						х
Агаарын бохирдол	х			х		х			х	
Хөрсний бохирдол	х				х	х			х	
Хорт бодис усаар дамжин хүн ам, ан амьтанд нөлөөлөх										
Дуу чимээ, шуугианы нөлөө	х			х		х			х	

“Хавчигийн ам” ХХК
“Бумбат-4” нэртэй алтны шороон орд

Байгалийн өнгө төрх, түүх соёлын дурсгалт зүйл, археологи, палеонтологийн олдвор										
Байгалийн үзэсгэлэнт төрх өөрчлөгдөх	x				x		x	x		
Ландшафтын хэлбэр, өнгө өөрчлөгдөх	x				x		x	x		
Тусгай хамгаалалттай газар нутагт нөлөөлөх										
Түүх соёлын дурсгалт зүйлд нөлөөлөх										
Археологи, палеонтологийн олдворт нөлөөлөх										
Эдийн засаг, нийгмийн асуудал										
Орон нутгийн орлого нэмэгдэх	x			x		x			x	
Ядуурлыг бууруулахад дэмжлэг болох		x		x		x			x	
Ажлын байр нэмэгдэх	x			x		x			x	
Улирлын чанартай эрэлт хэрэгцээ нэмэгдэх	x			x		x				x
Хүн амын эрүүл мэндэд нөлөөлөх		x		x			x			x
Бусад нөлөөлөл										
Үйлдвэрийн барилга байгууламжийг барих үед орчны хөрсний эвдрэл, бохирдол гарах	x			x		x			x	
Ахуйн болон үйлдвэрийн бохир ус, нефтийн бүтээгдэхүүн хөрсөнд нэвчиж, хөрс ба газрын доорх усыг бохирдуулах	x			x		x				x
Химийн бодис, үйлдвэрийн хаягдал, барилгын материалын хаягдал зэргээс байгаль орчинд сөргөөр нөлөөлөх	x			x		x				x
Хүчтэй салхи, түймэр газар хөдлөл, аянга цахилгаан		x		x		x				x
Дүн	20	5	1	21	4	16	7	6	11	8

Төслийн үйл ажиллагаанаас үүдэн гарч болох байгаль орчинд үзүүлэх болзошгүй нөлөөлөл нь үйлдвэрийн технологийн онцлогоос хамаарч байгалийн экосистем, байгалийн нөөц, байгаль орчны чанарт сөрөг, харин улсын болон орон нутгийн эдийн засаг, нийгмийн асуудалд эерэг нөлөөтэй байгаа нь дээрх хүснэгтээс харагдаж байна. Иймд тэдгээрт задлан шинжилгээ хийж дараах дүгнэлт өгч болох юм. Үүнд:

Шууд ба шууд бус нөлөөлөл, түүний эрчим: Болзошгүй нөлөөллийн 20 нь шууд нөлөөлөлд хамаарах бөгөөд үүний 4 нь буюу нийгэм-эдийн засагт эерэг нөлөөтэй байна. Өөрөөр хэлбэл дээрх болзошгүй нөлөөллүүдийн ихэнх нь шууд нөлөөлөлд хамаарч буй бөгөөд хөрс хуулах, элс олборлох, элсийг зэргэлдээх уурхайн усан санруу тээвэрлэх зэргээс экологийн тухайн системд шууд нөлөөлөхөөс гадна байгалийн баялаг болох гадаргын усыг ашиглан угаан баяжуулалтыг гүйцэтгэж буй нь гадаргын усны урсац, горим ба нөөцөд дундаас хүчтэй зэргийн нөлөөтэй байна. Харин төслийн үйл ажиллагаа эхлэх үед орон нутгийн орлого нэмэгдэх, ажлын байр шинээр бий болох, ядуурлыг бууруулахад тодорхой хэмжээгээр дэмжлэг болоход шууд эерэг нөлөөлөл нь дунд зэрэг нөлөөтэй байгаа нь хүснэгтээс харагдаж байна. Уурхайн тосгон болон бусад барилга

байгууламжуудыг барих үед хөрсний элэгдэл, эвдрэл гарах, түүнтэй уялдан орчинд тоос, хүнд машин механизмын яндангаас гарах утаа, хий зэрэг нь агаарын орчныг дунд зэрэг бохирдуулах нөхцөлтэй байна. Харин санамсар, болгоомжгүйгээс нефтийн бүтээгдэхүүн, алдсан тохиолдолд орчны хөрс бохирдуулах магадлал ихтэй тул шууд, дунд зэргийн эрчимтэй нөлөөлөлд хамааруулж үзсэн болно. Богино хугацааны ийм хэлбэрийн нөлөөлөл нь эргээд хүн ам, ан амьтанд нөлөөлөх, үйлдвэрийн барилга байгууламжийг барих үед орчны хөрсний бохирдол гарах, ахуйн болон үйлдвэрийн бохир ус, нефтийн бүтээгдэхүүн хөрсөнд нэвчиж хөрс ба газрын доорх усыг бохирдуулах, хүчтэй салхи, түймэр, газар хөдлөл, аянга зэрэг байгалийн гамшгийн үзэгдлүүдтэй холбоотой сөрөг нөлөөлөл орж байна.

Нөлөөллийн хугацаа: Энэхүү төсөл нь батлагдсан ТЭЗҮ-ий дагуу нийт 2 жилийн хугацаанд хэрэгжих тул нийт нөлөөллийн дийлэнх нь богино хугацааны нөлөөлөлд хамруулж үзсэн болно. Ингэхдээ нийт нөлөөллүүдийн 21 нь богино, 4 нь урт хугацааны нөлөөлөлд хамаарагдаж байна. Уурхайн олборлолтын улмаас газрын доорх баялагийг авч ашиглах болон хэдий нөхөн сэргээлтийн ажил хийгдсэн ч ландшафтын хэлбэр, өнгө нь унаган байдалдаа орохгүй тул урт хугацааны нөлөөлөлд хамруулан үзсэн. Мөн уурхайн үйл ажиллагааны улмаас санамсар болгоомжгүйгээр их бага хэмжээгээр алдаж, асгасан тохиолдолд хөрсөн бүрхэвч улмаар газрын доорх усны чанарт сөргөөр нөлөөлөх бөгөөд байгалийн аясаар цэвэрших боломж бага тул урт хугацааны нөлөөлөлд мөн хамруулан үзсэн болно.

Буцаж нөлөөлөх: Үүнд ахуйн болон нефтийн бүтээгдэхүүнээр бохирдсон хөрс, гүний усыг бохирдуулах улмаар хүн, мал, амьтны эрүүл мэндэд шууд ба шууд бусаар эргэж нөлөөлөх, ахуйн хаягдлыг тухай бүр устгаагүй болон ариутгаагүйгээс болж хаягдлын цэгт ялаа шавж үржих, улмаар хүн, малд буцаж нөлөөлөх талтай. Гал алдсаны улмаас хээрийн түймэр гарч ойр орчмын бусад объект болон ургамалд нөлөөлөх магадлалтай.

Буцалтгүй нөлөөлөл: Энэ төрөлд тухайн сөрөг нөлөөлөл нь байгаль орчинд буцаж нөхөн сэргээх нөхцөл багатай болон сэргээгдэшгүйгээр нөлөөлөх нөлөөлөлд хамаарагдах бөгөөд үүнд газрын доорх усны Урсацын өөрчлөлт, хөрс, газрын элэгдэл эвдрэл, байгалийн үзэсгэлэнт төрх, ландшафтын хэлбэр, өнгө өөрчлөгдөх зэргийн сөрөг нөлөөллөөс гадна бүх эерэг нөлөөллүүд хамаарч байна. Дээрх байдлаас үзэхэд уг алтны шороон ордыг ашиглах төслийн үйл ажиллагаанаас байгаль орчинд үзүүлэх болзошгүй нөлөөллийн үргэлжлэх хугацаа богино хэдий ч эрчмийн хувьд 10 нөлөөлөл хүчтэй, 9 нь дунд зэрэг байгаа нь нөхөн сэргээх, үүссэн сөрөг нөлөөг багасгах арилгах асуудлыг үйлдвэрийн үйл ажиллагааны үед мөрдөх байгаль хамгаалах болон нөхөн сэргээх төлөвлөгөө, орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрт тусгагдсан ажилтай нарийн уялдуулан хийж байх нь зайлшгүй болохыг дахин баталж байна.

5. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫГ ХАМГААЛАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГОЛ ЗОРИЛТ, ХАМРАХ ХҮРЭЭ

Байгаль хамгаалах төлөвлөгөөнд байгаль орчны нөлөөллийн үнэлгээгээр тогтоосон сөрөг нөлөөллийг багасгах, арилгах арга хэмжээ, дүйцүүлэн хамгаалал хийх, тэдгээрийг хэрэгжүүлэх хугацаа, шаардагдах хөрөнгө зардлыг тусгасан байна.

Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө нь төсөл хэрэгжих нутаг дэвсгэрийн байгаль орчныг хамгаалах, зүй зохистой ашиглах, нөхөн сэргээх, стратегийн үнэлгээний зөвлөмжийн хэрэгжилтийг хангах, нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээгээр тогтоосон сөрөг нөлөөллийг бууруулах, арилгах, урьдчилан сэргийлэх, төсөл хэрэгжих орчинд бий болж болзошгүй сөрөг үр дагаврыг хянах, илрүүлэх үндсэн зорилго бүхий эрхзүйн бичиг баримт юм.

Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын нарийвчилсан үнэлгээгээр тогтоогдсон сөрөг нөлөөллийг тодорхой хугацааны давтамжтай хянах, тайлагнах, бууруулах, арилгах арга хэмжээ авахад, нь тус байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөөний гол зорилго оршино.

Үүнд:

- Байнгын хяналт шинжилгээ хийснээр төслөөс орчинд үзүүлж буй сөрөг нөлөөллийг тухай бүрт эрт илрүүлэх
- Тухайн илрүүлсэн сөрөг нөлөөллийг үндэслэн тодорхой цаг хугацааны дотор байгаль хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө боловсруулах
- Хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийг тогтмол хийлгэн төр захиргааны байгууллагууд болон төсөл хэрэгжих орон нутгийн оршин суугч, иргэдэд танилцуулж байх нь төслийн цаашид тогтмол хэрэгжих нөхцөлийг бүрдүүлэх юм.

6. СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

№	Гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөллүүд	Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмж их нэгж	Нэгжийн үнэлгээ, сая.төг	Тоо хэмжээ	Нийт зардал, сая.төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа давтамж	Баримтлах хууль, журам, стандарт
1	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Агаарын чанар								
1	Тоосжилт болон бохирдуулагч хийн нөлөөгөөр орчны агаар бохирдох, ажилчдын эрүүл мэндэд сөргөөр нөлөөлөх	Уурхайн технологийн замыг усалж чийглэх, (тодорхой ажлын график гаргах ба хуурайшилттай үед усалгааны хугацааг ойртуулах)	Элс болон хөрс тээврийн зам	км	-	Элс болон хөрс тээвэрлэх зам	ҮАЗ	Төсөл хэрэгжих хугацаанд өдөр бүр	ЗТБХБ-ын сайдын 2011 оны 216 тоот тушаал. MNS4585:2007
2		Уурхайн замуудад хайрга чулуу дэвсэх зэргээр технологийн замыг сайжруулж тоос босохоос хамгаалах	Элс тээврийн зам	км	-		2023-2024 он		
3		Уурхайн талбайд ажиллах авто тээврийн хэрэгслийн хурдыг /40км/ боломжит хэмжээгээр хязгаарлах арга хэмжээ авах	Төслийн хүрээнд	-	-	-	-	-	-
4	Хүнд даацын машин механизмын засвар үйлчилгээг тогтмол явуулах, (бусад уурхайн жишгийн дагуу 200 мото/цаг)	Уурхай дотор замыг тэмдэгжүүлж	Төслийн хүрээнд	Ширхэг	-	-	2.5	2023-2024 он	Агаарын тухай хууль 9, 11, 23-р зүйл MNS 4585:2007 MNS 5919:2008
		Хүнд даацын машин механизмын засвар үйлчилгээг тогтмол явуулах, (бусад уурхайн жишгийн дагуу 200 мото/цаг)	Төсөлд ашиглагдах бүх авто машин	Ширхэг	-	37-н тээврийн хэрэгсэл	-	2023-2024 он	Агаарт байх бохирдуулах бодисын хүлцэх хэмжээ MNS5885:2008
6	Тоосжилт хүний эрүүл мэндэд нөлөөлөх	Нэг бүрийн хамгаалах хэрэгсэл, хүнсний нэмэлт болон хор саармагжуулах	Уурхайн нийт ажилчид	-	-	Нийт ажилчид	ҮАЗ	2023-2024 он	

		бүтээгдэхүүнээр ажилчдыг хангах;							
2	Гадаргын ба газрын доорх усны нөөц								
1	Газрын доорх усанд хомстол үүсэх	Ус ашиглах гэрээг байгуулах	Төслийн хүрээнд	-	-	-	ҮАЗ	2023-2024 он	Усны тухай хууль 31.2 зүйл Байгалийн нөөц ашигласны төлбөрийн тухай хууль Усны тухай хуулийн 24.2-р заалт
2		Ус ашиглах дүгнэлтийг холбогдох байгууллагаар гаргуулах.	Төслийн хүрээнд		-	-	ҮАЗ		
3		Ус ашигласан төлбөрийн улирал бүр төлж байх	Төслийн хүрээнд		-	-	ҮАЗ		
4		Хаягдал усны дүгнэлт гаргуулж ажиллах	Төслийн хүрээнд		-	-	ҮАЗ		
5	Усан орчин бохирдох	Усанд агуулагдах хүнд металлын шинжилгээг хийлгэж байх	Төслийн хүрээнд				ҮАЗ	2023-2024 он	
6		Элс угаан баяжуулахад ашиглагдаж буй эргэлтийн усан санг жил бүр засаж сайжруулах	Төслийн хүрээнд				ҮАЗ	2023-2024 он	
3	Хөрсөн бүрхэвч								
1	Хөрс сийрэгжих, үржил шим алдагдаж доройтох	Ашиглалтын үед хуулсан үржил шимт хөрсний овоолгыг нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөөний дагуу ашиглах, шимт хөрсний овоолгыг удаан хадгалахгүй байх.	Шимт хөрсний овоолго	мян.м ³	-			2023-2024 он шимт хөрсний овоолго хийх бүрт	Хөрс хамгаалах, цөлжилтөөс сэргийлэх тухай хууль MNS 5916:2008
2	Шатах тослох материал, шатахуун асгарах зэрэг болзошгүй	Машин механизмын эвдрэл гарсан тохиолдолд засвар үйлчилгээг хайрган хучилттай талбайд хийх	Засварын талбайд	-	-	Үйл ажиллагааны зардал		2023-2024 он	MNS 3307:1991, MNS 3308:1991 Хөрс. Хөрсний химийн

“Хавчигийн ам” ХХК

Цагаан чулуутын хөндийн дээд хэсгийн алтны шороон орд

3	осол аваараас үүдэн хөрсөн бүрхэвчийг бохирдуулах	Ашиглагдсан тос тосолгооны материал, шатахуун асгарах, гоожих зэрэгт хяналт тавьж ажиллах, асгарсан тохиолдолд саармагжуулах арга хэмжээ авах	Ашиглалтын талбайд	-	-		1.0	2023-2024 он	элементүүдийн нийт хэмжээг тодорхойлох арга
4	Ургамлан нөмрөгт								
	Уурхайн болон ажилчдын хотхоны үйл ажиллагааны улмаас ургамлан бүрхэвч доройтох	Уурхайн тосгоны ногоон байгууламжийг нэмэгдүүлэх 2000 ширхэг мод, бут тарих	АМТЗ-ийн талбайд	ш	-	2000	10	2023-2024 он	Байгалийн ургамлын тухай MNS 5916-2008
							6.75		

7. НӨХӨН СЭРГЭЭЛТИЙН АЖЛЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

№	Нөхөн сэргээлтийн зорилго	Нөхөн сэргээлтийн арга хэмжээ	Хэмжих нэгж Га	Нэгжийн үнэлгээ, мян.төг	Тоохэмжээ	Нийт зардал, сая. төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа давтамж	Баримтлах хууль, журам, стандарт
1		2	3	4	5	6	7	8
Техникийн нөхөн сэргээлт								
1.	Эвдрэлд өртсөн талбайд техникийн нөхөн сэргээлт хийх	Овоолгын талбайг хэлбэржүүлэн тэгшлэх, нягтаршуулхх / Цагаан чулуут хэсэгт /	га	-	3.6	ҮАЗ	2023	Эвдэрсэн газрын нөхөн сэргээлт, /MNS 5917-2008/
		Баруун шанд хэсэгт	га	-	6.4		2023	
					10			
Биологийн нөхөн сэргээлт								
2.	Уурхайн ашиглалтын талбайд эвдрэлд өртсөн талбайг нөхөн сэргээх	Жил бүрийн техникийн нөхөн эргээлт хийсэн талбайг Ургамалжуулах / Цагаан чулуут хэсэгт /	га	-	2.1	8.4	2023	”Эвдэрсэн газрыг ургамалжуулах, Техникийн ерөнхий шаардлага” /MNS 5918-2008/
Нийт						8.4		

2023 онд ашиглалтын үйл ажиллагаагаар 25.97 га талбайг эвдрэлд оруулах ба техникийн нөхөн сэргээлтээр нийт 10 га талбайг нөхөн сэргээхээр төлөвлөж байна. Үйл ажиллагаа явуулахад эвдрэлд орох 25.97 га талбайн 51.940 мян.м3 үржил шимт хөрсийг хуулж, хадгална. Шимт хөрсний овоолго болон техникийн нөхөн сэргээлт хийхдээ холбогдох хууль, журам, стандартыг баримтлан хийх болно.

8. БИОЛОГИЙН ОЛОН ЯНЗ БАЙДЛЫГ ДҮЙЦҮҮЛЭН ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

№	Дүйцүүлэн хамгаалах зорилт	Хамгаалах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар хүрээ	Тоо хэмжээ	Нэгжийн үнэлгээ, мян.төг	Нийт зардал, сая.төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа давтамж	Баримтлах хууль, журам, стандарт
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	Дүйцүүлэн хамгааллын ажил хийх талбайг орон нутгийн удирдлагатай тохиролцон сонгох	Орон нутгийн удирдлагаас санал авах			-		2023 он	Байгаль орчны үнэлгээн ий тухай хууль
2	Дүйцүүлэн хамгааллын хэрэгжүүлэх ажлыг хийх			5	-	20	2023-2024 он	
	Нийт					20		

9. НҮҮЛГЭН ШИЛЖҮҮЛЭХ, НӨХӨН ОЛГОВОР ОЛГОХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Уурхайн эрчимтэй сөрөг нөлөөллийн бүсэд орших иргэд, оршин суугчид, айл өрх, байгууллагыг зайлшгүй нүүлгэх шаардлагатай болсон “Ашигт малтмалын тухай” хуулийн 41 дүгээр зүйлд заасны дагуу ашиглалтын үйл ажиллагааны явцад худаг, өвөлжөө, хувийн болон нийтийн зориулалттай орон байр бусад барилга байгууламж болон түүх, соёлын дурсгалт зүйлсэд гэм хор учруулсан бол хохирлыг өмчлөгч, эзэмшигчид бүрэн хэмжээгээр төлөх бөгөөд шаардлагатай тохиолдолд тэдгээрийг шилжүүлэн байрлуулахтай холбогдсон зардлыг хариуцна.

№	Нөлөөлд өртөх иргэд	Нүүлгэн шилжүүлэх арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар, хэмжээ	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал (сая.төг)	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
1	Уурхайн ойр, орчим болон нөлөөллийн бүсэд нутаглаж амьдардаг иргэд	Шаардлагатай тохиолдолд нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох	АМТЗ-ийн талбай болон нөлөөллийн бүсийн айл	-	-	Харилцан тохиролцооны үндсэн дээр	2023-2024 он	“Ашигт малтмалын тухай” хуулийн 41 дүгээр зүйл
	Нийт					-		

10. ТҮҮХ СОЁЛЫН ӨВИЙГ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Уг төслийн БОНБНУ-ний хээрийн хэмжилт судалгааны үеэр АМТЗ-ийн талбайд нүдэнд ил харагдах түүх соёлын дурсгалт зүйлс ажиглагдаагүй байна. Гэвч бид “Түүх соёлын өвийг хамгаалах тухай хууль”-ийг сахин биелүүлэх үүднээс хэрэв уурхайлалт болон уурхайн бэлтгэл шатны барилга байгууламж, зам талбайн ажлыг хийж байх үед газрын гүнээс түүх соёлын дурсгалт зүйл гарсан тохиолдолд нэн даруй газар шорооны ажлыг зогсоон төрийн захиргааны төв байгууллагуудад нь мэдэгдэхээр төлөвлөн ажиллах болно.

2019 онд Археологийн судалгааг Шинжлэх Ухаан Технологийн Их Сургууль Бизнесийн Удирдлага, Хүмүүнлэгийн Сургууль, Хүмүүнлэгийн салбар сургуулийн мэргэжлийн баг хийж гүйцэтгэсэн.

№	Нөлөөлөлд өртөх түүх соёлын өвүүд	Хамгаалах арга хэмжээ	Арга хэмжээн ий цар, хэмжээ	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал (сая.төг)	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
1 2	АМТЗ-ийн талбай орчим болон дотор байх түүх соёлын өвүүд	Олборлолтын үйл ажиллагаанд түүх соёлын өвүүд илэрвэл	Шаардлагатай тохиолдолд дурсгалуудыг шилжүүлэ	-	-	-	2023-2024 он	Соёлын өвийг хамгаалах тухай хууль
Нийт						1.0		

11. ОСОЛ, ЭРСДЭЛИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

№	Болзошгүй аюул, осол сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, хамгаалах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар, хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал (сая.төг)	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
1	Байгалийн болзошгүй гамшиг, аюулт үзэгдлээс үүдэн төслийн үйл ажиллагаанд сөргөөр нөлөөлөх, дам нөлөөллөөр хүрээлэн буй орчныг бохирдуулах	Хөдөлмөр хамгаалал аюулгүй ажиллагаа, гал түймрээс урьдчилан сэргийлэх сургалт сурталчилгаа, болзошгүй аюулын үед авах арга хэмжээг төслийн нийт ажилтан албан хаагчдад тогтмол хугацаанд танилцуулах	Төслийн нийт ажилчдад	-	2.0	2023-2024 он	ХАБЭА
2		“Гамшгийн эрсдэлийн нарийвчилсан үнэлгээ”- мэргэжлийн байгууллагаар хийлгүүлэх	Төслийн хэрэгжих нийт хугацаанд	Үйл ажиллагааны төсөвт суулгах	Үйл ажиллагааны турш	3Г-ын 2020 оны 190-р тогтоол	
3		“Гамшгийн эрсдэлийн нарийвчилсан үнэлгээ”-г үндэслэн “Гамшгаас хамгаалах төлөвлөгөө” боловсруулан батлуулж, мөрдөн ажиллах, ажилтан бүрийн ажил үүргийн хуваарийг гаргаж, зааварчилга өгөх.	Төслийн хэрэгжих нийт хугацаанд	Үйл ажиллагааны төсөвт суулгах	Үйл ажиллагааны турш	Гамшгаас хамгаалах хууль	
4		Хөрсний бохирдол үүсгэх эрсдэлтэй материалын агуулахуудыг гадаргын урсцаас хамгаалах ба тэдгээрээр бохирдол зөөгдөхөөс хамгаалсан далан шуудуу байгуулах	Одоо ашиглаж буй тос тосолгооны агуулах, засварын талбай ШТС	-	2.0	2023 он	
5	Шатах тослох материалын хадгалалт, ашиглалтаас хүний эрүүл мэнд ба хүрээлэн буй орчинд сөрөг нөлөөлөл үзүүлэх	Шатах тослох материалыг стандартын шаардлага хангасан агуулахад хадгалах	Төсөлд ашиглагдах машин техник	ҮАЗ		2023-2024 он	Химийн хортой ба аюултай бодисын тухай хууль, холбогдох журам, стандарт
6		Шатах тослох материалын хор аюулын лавлах мэдээллийн агуулгаар сургалт хийх	Нийт ажилчид 274 хүн	ХАБЭА зардал		2023-2024 он	
7	Үйлдвэрлэлийн гэнэтийн ослын	Ажилчдыг эрүүл мэндийн үзлэг шинжилгээнд хамруулах төлөвлөлтийг хийх, хэрэгжүүлэх	Нийт ажилчид 274 хүн	ХАБЭА зардал		2023-2024 он	MNS4990:2000 Гамшгаас хамгаалах хууль

“Хавчигийн ам” ХХК

“Бумбат-4” нэртэй алтны шороон орд

8	улмаас хүний эрүүл мэнд, амь насанд сөргөөр нөлөөлж, олборлолтын үйл	Ажилчин нэг бүрийг хөдөлмөр хамгааллын хувцас, багаж хэрэгслээр хангах	Нийт ажилчид 274 хүн	ХАБЭА зардал	2023-2024 он	
9	ажиллагаа доголдох, зогсох	Ажилчин нэг бүрт ажил мэргэжлийн онцлогоос шалтгаалсан хор тайлах зорилгоор нормын сүү, цагаан идээгээр хангах	Хүнд нөхцөлд ажиллаж байгаа ажилчдад	Үйл ажиллагааны зардлаар	2023-2024 он	
10		Хөдөлмөр хамгаалал аюулгүй ажиллагааны дүрэм журмыг сахиулж, хэрэгжилтэд хяналт тавих	“Хавчигийн-Ам” ХХК	Үйл ажиллагааны зардлаар	2023-2024 он	
		Нийт			4.0 +YA3+ ХАБЭА зардал	

12. ХОГ, ХАЯГДЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

№	Хог хаягдлын ангилал	Сөрөг нөлөөллийг арилгах бууруулах арга хэмжээ	Сөрөг нөлөөллийн хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Нэгжийн үнэлгээ, мян.төг	Тоо хэмжээ	Нийт зардал, мян.төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа давтамж	Баримтлах хууль, журам, стандарт
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.Ахуйн хог хаягдал									
1	Ахуйн хог хаягдлыг ангилан ялгах	Уурхайн талбай болон тосгонд стандартын шаардлага хангасан, ангилан ялгах тэмдэглэгээ бүхий хогийн сав байршуулах	Уурхайн тосгонд Уурхайн талбай	ширхэг	100.0	6 байршилд	600.0	2023	Хог хаягдлын тухай хууль
2		Баруун шандын хэсгийн хог хаягдлын түр хадгалах цэгийг тохижуулах, хашаажуулах	Уурхайн хог хаягдлын цэг	-	-	-	400.0	2023 он	Хог хаягдлын тухай хууль
3		Орон нутагтай байгуулсан хог хаягдал тээвэрлэх гэрээний дагуу ангилан						1000.0	

“Хавчигийн ам” ХХК

“Бумбат-4” нэртэй алтны шороон орд

		ялгасан хог хаягдлыг холихгүйгээр тээвэрлүүлэ							
4		Орон нутагтай байгуулсан хог хаягдал тээвэрлэх гэрээний дагуу ангилан ялгасан хог хаягдлыг холихгүйгээр тээвэрлүүлэх	Төслийн хүрээнд	-	500.0	-	500.0	2023 он	Хог хаягдлын тухай хууль
5		Ажилчдын бие засах газрыг био оо-р шийдвэрлэх	Төслийн хүрээнд	-	-	Хөрөнгө оруулалтын зардлаар		2023 он	
6		Уурхайн бие засах газар болон хог хаягдлын цэгүүдэд ариутгал халдваргүйжилт хийх	Баруун шанд болон Цагаан чулуутын хэсгийн бие засах газар хаягдлын цэг		100.0	-	400.0	2023 он	
7		Хийсч тархсан болон үүссэн хог хаягдлыг тогтмол цэвэрлэж хэвших	Ашиглалтын талбай болон түүний ойр орчимд	-	-	-	ҮАЗ	2023-2024 он Улиралд нэг удаа	
2. Аюултай хог хаягдал									
1	Тээврийн хэрэгслээс гарах аюултай хог хаягдал	Ашигласан тос, тослогооны материал, аккумуляторыг тусгай цэг гарган хуримтлуулах	Засварын газарт	-	-	-	2000.0	2023 он	Хог хаягдлыг тухай хууль /шинэчилсэн найруулга/ 2017-05-12
2		Ашигласан тос тосолгооны материалыг дахин боловсруулах үйлдвэрт улиралд нэг удаа нийлүүлэх, гэрээ байгуулах	Төслийн хүрээнд				-	2023	
		Нийт					4400.0		

13. ОРЧНЫ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨР

Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр (ОХШХ) нь Төв аймгийн Заамар сумын нутаг дэвсгэрт байрлах Цагаан чулуутын хөндийн дээд хэсэг алтны шороон ордыг олборлохоор “Хавчигийн ам” ХХК-аас явуулж байгаа үйл ажиллагаа, хэрэгжүүлж байгаа төсөл нь байгаль орчин, хүний амьдрах орчинд хэрхэн нөлөөлж байгаа, үзүүлж буй нөлөөлөл нь зөвшөөрөгдөх хязгаарт байгаа эсэхийг хянах үзүүлэлтүүдийг тодорхойлж, хэмжих, шинжлэх арга, стандарт, хяналт хийх байршил, давтамж зэргийг бүхэлд нь тусгасан нөлөөлөх байдлын үнэлгээний нэг чухал баримт бичиг юм.

№	Хяналт шинжилгээ хийх үзүүлэлтүүд	Байршил	Хугацаа давтамж	Давтамжийн тоо	Нэгжийн өртөг, мян.төг	Нийт зардал, мян.төг	Тайлбар	Баримтлах хууль, журам, стандарт
1	2	3	4	5	6	7	8	
1. Агаарын чанар								
1.1	Хүхэрлэг хий (SO ₂) Азотын давхар исэл (NO ₂) Нийт тоосонцор	ШТМ-ын агуулах Карьерийн дэргэд Гадаад тээврийн замын дэргэд	5-р сард 10 сард	2		1000.0	Баруун шанд болон Цагаан чулуутын хэсэгт хамаарна. Нэг хэсэгт 5 цэгт хэмжилт хийх	MNS5061:2001 MNS3113:1981 MNS0017.2.5.12:8988
1.2	Дуу шуугианы хэмжилт хийх	Уурхайн тосгон Ил уурхай	Жилд 2 удаа	2				
1. Хөрсөн бүрхэвч								
2.1	Ялзмагийн агууламж, рН, давсжилт, чийгшил, NO ₃ -N, P ₂ O ₅ , K ₂ O, рН, нийт азот, нийт фосфор,	- Нөлөөлөлд өртөөгүй талбай - Шимт хөрсний овоолго -Нөхөн сэргээлт хийгдсэн талбай	Жилд 2 удаа	2	0.30	540,0	Баруун шанд болон Цагаан чулуутын хэсэгт хамаарна. Нэг хэсэгт 5 цэгт хөрсний дээжлэлт хийх	MNS 2305-94 MNS 3298-1991 MNS 5850:2008
2.2	Нефть, нефтийн бүтээгдэхүүн, нүүрсустөрөгчид, хүнд металлын агууламж	- Шатахуун ачих, буулгах, машин механизмыг шатахуунаар цэнэглэх талбай, агуулах орчимд	Жилд 2 удаа	2	0.30	540.0		

“Хавчигийн ам” ХХК

“Бумбат-4” нэртэй алтны шороон орд

	микробиологийн үзүүлэлт	- Хог хаягдал бохирын цэгийн орчимд					
2. Усан орчин							
1	Ca, Mg, Cl, SO4, NO2, NO3, NH4, HCO3, Fe, As, Na, K, Cd, Cu, Pb, Zn, Cr, Ni, Ag, Al, B, Ba, Mg, Mn, Se, Sr, Mo, Co, Be, Sb, Ca-ийн агууламж, амт, үнэр, өнгө, рН, нийт ууссан хатуу бодисын хэмжээ, нийт хатуулаг, цахилгаан дамжуулах чанар,	, Уурхайн унд-ахуйн усны зориулалттай гүний худаг Үйлдвэрийн ус цуглуулах эргэлтийн усан сан	5-р сард 10 сард	2		Баруун шанд болон Цагаан чулуут хэсгийн кемп тус тусдаа байрлах тул унд ахуйн хэрэглээний усны дээжийг кемпээс авах Угаах хэсгийн нуур тус бүрээс авах	MNS0900:1992 MNS3935:1986 MNS3936:1986 MNS4432:1997 MNS3934:1986 MNS5667-2:2001 MNS4867:1999
Эрүүл мэндийн хяналт							
1	Ажилчдын эрүүл мэнд	Нийт ажилчдыг эрүүл мэндийн үзлэгт хамруулах	2023 он	1		ҮАЗ	Эрүүл мэндийн төвтэй хамтран ажиллах
1 жилд						2620.0	

14. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ УДИРДЛАГА ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

№	Төлөвлөсөн арга хэмжээ	Урьдчилан тооцсон төсөв	Хэрэгжүүлэх хуваарь			Хариуцсан албан тушаалтан	Тайлбар
			2023-2024 он				
			Сар 1.2.3.	Сар 4.5.6.7,8	Сар 9.10.11		
1	2	3	4	5	6	7	
1	Байгаль орчны асуудлыг удирдлагын түвшний ажилтанд хариуцуулж, хяналт тавин ажиллах;	ҮАЗ	х	х	х	Захирал	
2	Байгаль орчны аудитыг мэргэжлийн байгууллагаар хийлгэх; Гарсан дүгнэлт зөвлөмжийг хэрэгжүүлэхэд анхаарч ажиллах;/2 жил тутамд/	Гэрээний үндсэн дээр		2026 он	х	Уурхайн дарга, БО ажилтан, Менежер	
3	Ажилтнуудад байгаль орчны сургалтуудыг ажлын байранд нь зохион байгуулах	500.0		Жил бүр		Уурхайн дарга, БО ажилтан, Менежер	
4	Жил бүрийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө ба тайлан боловсруулах	ҮАЗ			Жил бүр	Уурхайн дарга, БО ажилтан, Менежер	
5	Газрын төлөв байдал, чанарын улсын хянан баталгааны ажлыг хийлгэх/5 жил тутамд/	Гэрээний үндсэн дээр		х		Уурхайн дарга, БО ажилтан, Менежер	
	Нийт	500.0					

15. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫГ ХАМГААЛАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙГ НӨЛӨӨЛЛИЙН БҮСИЙН ОРШИН СУУГЧДАД ТАЙЛАГНАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

№	БОХТ-ний биелэлтийг тайлагнахад оролцогч талууд	Тайлагнах хэлбэр	Мэдээллийн агуулга	Зохион байгуулах хугацаа тов	Тайлагнах зардал мян.төг	Хариуцан зохион байгуулах албан тушаалтан/ажилтан	Зохион байгуулах газар
1	2	3	4	5	6	7	
1	Заамар сумын Хайлааст багийн иргэд	ИНХ-д танилцуулах	Тухайн жилд хийгдсэн ажил	Тухайн оны 4 - р улирал	ҮАЗ	Уурхайн дарга Байгаль орчин хариуцсан ажилтан	Багийн төв
2	Төв аймгийн Байгаль орчны газар	https://eic.mn/envmng/ буюу Байгал орчны мэдээллийн санд оруулах	Тухайн жилд байгаль орчны талаар хийгдсэн ажил нөхөн сэргээсэн ажлын акт болон холбогдох материал	Тухайн оны 11 - р сарын 1 дотор	ҮАЗ	Уурхайн дарга Байгаль орчин хариуцсан ажилтан	Төв аймгийн төв
3	Төрийн захиргааны төв байгууллага	https://eic.mn/envmng/ буюу Байгал орчны мэдээллийн санд оруулах/		Тухайн оны 12 - р сарын 1 дотор	ҮАЗ	Уурхайн дарга Байгаль орчин хариуцсан ажилтан	Төрийн захиргааны төв байгууллага
Нийт					-		

16. БОМТ-НИЙ ЗАРДЛЫН НЭГДСЭН ХҮСНЭГТ

Д/д	Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө	Үнийн дүн / мян.төг /
1	Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө	6 750.0
2	Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөө	8 400.0
3	Биологийн олон янз байдлыг дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө	20 000.0
4	Нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох арга хэмжээний төлөвлөгөө	-
5	Түүх соёлын өвийг хамгаалах төлөвлөгөө	-
6	Осол, эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө	3 000.0
7	Хог, хаягдлын менежментийн арга хэмжээний зардал	3 700.0
8	Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр (ОХШХ)	2 620.0
9	Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөө	500.0
10	Тухайн жилийн байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөөний биелэлтийг нөлөөллийн бүсийн оршин суугчдад тайлагнах төлөвлөгөө	-
Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд нийт		44 970.0

УБ-2

Монгол Улсын Засгийн газрын
2004 оны 20 дугаар тогтоолоор батлав.

МОНГОЛ УЛС УЛСЫН БҮРТГЭЛИЙН ГЭРЧИЛГЭЭ

0000098799

2015.04.28

/ Бүртгэсэн он, сар, өдөр /

9011528127

/ Улсын бүртгэлийн дугаар /

5958989

/ Регистрийн дугаар /

Хавчигийн ам

Хязгаарлагдмал хариуцлагатай компани

/ Хуулийн этгээдийн нэр, хариуцлагын хэлбэр /

Дүрэм

/ Үүсгэн байгуулах баримт бичиг /

Шийдвэр

/ шийдвэрийн нэр /

01

/ дугаар /

2015.04.22

/ он, сар, өдөр /

4610

/ код /

Гадаад худалдаа

/ Үндсэн эрхлэх үйл ажиллагааны чиглэл /

8299

7220

4659

Уул уурхайн чиглэлээр зөвлөгөө өгөх

Геологийн суурь судалгаа хийх

Уул уурхайн тоног төхөөрөмжийн худалдаа

/ код /

/ Туслах эрхлэх үйл ажиллагааны чиглэл /

Хугацаагүй

/ хугацаа /

1

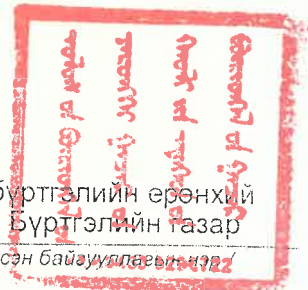
/ гишүүдийн тоо /

20.00

/ өөрийн хөрөнгийн хэмжээ, мянган төгрөгөөр /

Улаанбаатар, Баянзүрх, 1-р хороо, 52, 42 тоот, Утас1: 99087797, Утас2: , Факс:

/ хуулийн этгээдийн албан ёсны хаяг /

Улсын бүртгэлийн ерөнхий
газрын Бүртгэлийн Газар

/ бүртгэсэн байгууллагын дугаар /

Харилцах дансны бүртгэл

Харилцагч банкны нэр	Дансны төрөл	Дансны дугаар	Бүртгэсэн ажилтан тэмдэг
Голомт банк	Төгрөгийн	3455101809	Ч.Батдэлгэр 11/101

Хуулийн этгээдийн үүсгэн байгуулах баримт бичигт оруулсан нэмэлт өөрчлөлтийн бүртгэл

Д/д	Нэмэлт өөрчлөлтийн агуулга	Бүртгэсэн	
		Огноо	Ажилтан тэмдэг
1	Монхор овогтой Пүрэвцогт-г Захирал-р томилсныг бүртгэв.	2015.04.28	Ч.Батдэлгэр
2	Улаанбаатар, Баянзүрх, 25-р хороо, 13 хороолол, эрэл, 40, 37 тоот, Утас1 99112133, Утас2 99091440, Факс хаягийг шинээр бүртгэв.	2019.05.06	Х.Түвшинтөр 175
3	Хувь нийлүүлэгчээс 1 нэмэгдэж, 1 хасагдаж үүсгэн байгуулагчийн тоо нийт 1 болж өөрчлөгдсөнийг бүртгэв.	2019.05.06	Х.Түвшинтөр
4	Хувь нийлүүлэгчээс 1 нэмэгдэж үүсгэн байгуулагчийн тоо нийт 2 болж өөрчлөгдсөнийг бүртгэв.	2019.05.17	С.Мөнхсанчир
5	Бямба овогтой Баярбаатар-г Гүйцэтгэх захирал -р томилсоныг бүртгэв.	2019.09.16	Д.Чулуунтуяа
6	Улаанбаатар, Хан-Уул, 15-р хороо, зайсан, Гэгээнтэн, 201 байр, 13 давхар, 1303 тоот Утас1: 70002200, Утас2: 88113110, Факс: хаягийг шинээр бүртгэв.	2020.02.05	С.Цолмон
7	08990 Ашигт малтмал ашиглалт /2020.01.06-2050.01.06/ үйл ажиллагаа шинээр бүртгэв.	2020.02.05	С.Цолмон

Энэхүү гэрчилгээг хуурамчаар үйлдсэн этгээдэд Монгол Улсын хуулийн дагуу хариуцлага хүлээлгэнэ.
Улсын бүртгэлийн гэрчилгээ засвартай бол хүчингүй.

АШИГТ МАЛТМАЛ, ГАЗРЫН ТОСНЫ ГАЗАР

АШИГТ МАЛТМАЛ АШИГЛАЛТЫН ТУСГАЙ
ЗӨВШӨӨРӨЛ

Дугаар *MV-021514*

Ашигт малтмалын тухай Монгол Улсын хуулийн 26 дугаар зүйлийг үндэслэн

Төв аймаг /хот/-ийн

Заамар сум /дүүрэг/-ын

Бумбат-4 нэртэй газарт орших

1139.97 гектар талбай бүхий уурхайн талбайд

хуульд заасан нөхцөл, шаардлагын дагуу ашигт малтмал ашиглахыг

зөвшөөрч улсын бүртгэлийн 9011528127 тоот гэрчилгээтэй

"Хавчигийн ам" ХХК -д

энэхүү тусгай зөвшөөрлийг 2050.01.06 дуустал

хугацаагаар олгов.

Тусгай зөвшөөрөл хавсралтгүй бол хүчингүй.

КАДАСТРЫН ХЭЛТСИЙН
ДАРГЫН ҮҮРГИЙН ТҮР
ОРЛОН ГҮЙЦЭТГЭГЧ *Д.Одончимэг*

2020 оны 1 сарын 6 өдөр

Улаанбаатар хот

0000411

ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРЛИЙН ГЭРЧИЛГЭЭНИЙ 2 ДУГААР ХАВСРАЛТ

MV-021514

Тусгай зөвшөөрлийн гэрчилгээгүй бол хүчингүй.

Дэс дугаар	Тусгай зөвшөөрөлд орох өөрчлөлтийн үндэслэл	Хүчин төгөлдөр талбайн хэмжээ /га/	Хасагдах талбайн хэмжээ /га/	Тусгай зөвшөөрлийн талбайн солбицлууд, огноо, гарын үсэг, тэмдэг		
				#	Уртраг	Өргөрөг
001-NM	• Ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийг анх олгосон 2020.01.06	1139.97 Га	0 Га	1	104° 35' 13.74"	48° 18' 9.52"
				2	104° 35' 13.76"	48° 18' 6.28"
				3	104° 35' 21.04"	48° 18' 6.31"
				4	104° 35' 21.19"	48° 17' 46.89"
				5	104° 35' 41.72"	48° 17' 27.54"
				6	104° 35' 49.47"	48° 17' 30.79"
				7	104° 36' 1"	48° 17' 30.79"
				8	104° 36' 1"	48° 15' 16.18"
				9	104° 35' 15.27"	48° 15' 16.18"
				10	104° 35' 15.27"	48° 15' 35.82"
				11	104° 34' 33.31"	48° 15' 35.82"
				12	104° 34' 33.31"	48° 15' 9.93"
				13	104° 33' 59.38"	48° 15' 9.93"
				14	104° 33' 59.38"	48° 14' 41.81"
				15	104° 33' 54"	48° 14' 41.81"
				16	104° 33' 54"	48° 14' 42"
				17	104° 33' 53.3"	48° 14' 42"
				18	104° 33' 53.3"	48° 14' 41.81"
				19	104° 32' 54"	48° 14' 41.81"
				20	104° 32' 54"	48° 14' 48.81"
				21	104° 33' 31"	48° 14' 48.81"
				22	104° 33' 31"	48° 16' 33.82"
				23	104° 33' 55"	48° 16' 33.82"
				24	104° 33' 55"	48° 16' 45.82"
				25	104° 35' 7.01"	48° 16' 45.82"
				26	104° 35' 7.01"	48° 17' 1.82"
				27	104° 34' 43"	48° 17' 1.82"
				28	104° 34' 43"	48° 17' 43.83"
				29	104° 35' 5"	48° 17' 43.83"
				30	104° 35' 5"	48° 18' 9.51"
				31	104° 35' 8.89"	48° 18' 9.51"

3
КАДАСТРИЙН ДЭЛГЭС
2020-01-06
Д.Мягмарсүрэн

ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРЛИЙН ГЭРЧИЛГЭЭНИЙ 1 ДҮГЭЭР ХАВСРАЛТ

MV-021514

Тусгай зөвшөөрлийн гэрчилгээгүй бол хүчингүй.

Дэс дугаар	Тусгай зөвшөөрөлд орох өөрчлөлтийн үндэслэл	Огноо, гарын үсэг, тэмдэг
001-NM	<ul style="list-style-type: none"> Бүртгэв: Ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл олгосон 2020.01.06, дуусах хугацаа 2050.01.06 Тусгай зөвшөөрлийн 1 дахь/дэх жилийн төлбөрийг төлөв Кадастрын хэлтсийн даргын 2020.01.02-ний 1 тоот шийдвэр	2020.01.06
002-PL	<ul style="list-style-type: none"> Бүртгэв: Тусгай зөвшөөрлийг 9016001014 тоот улсын бүртгэлийн дугаартай Голомт банканд барьцаалах Кадастрын хэлтсийн даргын 2020.09.11-ний 341 тоот шийдвэр	 2020.09.11
003-FE	<ul style="list-style-type: none"> Бүртгэв: Тусгай зөвшөөрлийн 2 дахь/дэх жилийн төлбөрийг төлөв. Хугацаа 2021.01.06 – 2022.01.06 хүртэл	 2021.01.18
004-PC	<ul style="list-style-type: none"> Бүртгэв: Тусгай зөвшөөрлийг 9016001014 тоот улсын бүртгэлийн дугаартай Голомт банканд давхар барьцаалсныг (барьцааны гэрээний дугаар 2021 оны БГ8145101393-1, БГ8145101394-1) бүртгэв. ГУУКХ-ийн даргын 2021.09.02-ны 334 тоот шийдвэр	 2021.09.02
005-FE	<ul style="list-style-type: none"> Бүртгэв: Тусгай зөвшөөрлийн 3 дахь/дэх жилийн төлбөрийг төлөв. Хугацаа 2022.01.06 – 2023.01.06 хүртэл	 2022.01.10

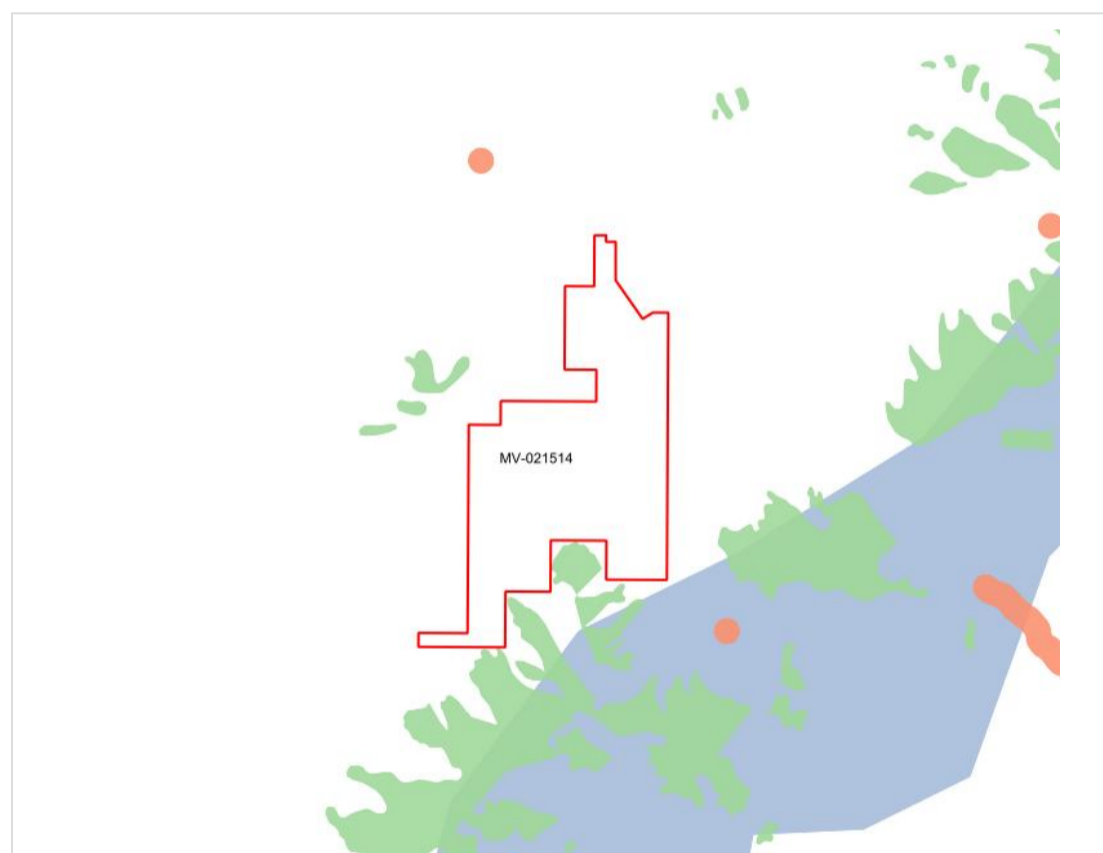
ОЙ, УС, ТУСГАЙ ХАМГААЛАЛТАЙ ГАЗРЫН КАДАСТРЫН ЛАВЛАГААНЫ МЭДЭЭЛЛИЙН САН

Кадастрын лавлагаа

Лавлагааны мэдээлэл

Таны лавлагаа авах хүсэлт мэдээллийн санд бүртгэгдлээ. Хүсэлтийг хянан Ашиг малтмал, газрын тосны газарт цахим байдлаар хүргэгдэнэ.

Тусгай зөвшөөрлийн дугаар	MV-021514
Талбайн нэр	Бумбат-4
Тусгай зөвшөөрлийн талбайн хэмжээ, га	1139.97
Тусгай зөвшөөрөл эзэмшигчийн нэр	Хавчигийн ам
Аймаг, сум, сав газрын нэр	Төв аймаг Заамар сум, Туул голын сав газар
Хуулиар хориглосон бүстэй давхцалтай эсэх	давхцалгүй
Давхацсан талаарх мэдээлэл	

ТАНИХ ТЭМДЭГ

Ашигт малтмалын тусгай зөвшөөрөл

- Ашиглалтын
- Хайгуулын

Засаг захиргааны хил

- Улсын хил
- Аймгийн хил
- Сумын хил
- Аймгийн төв
- Сумын төв

Тусгай хамгаалалттай газар нутаг

- Дархан цаазат газар
- Байгалийн цогцолборт газар
- Байгалийн нөөц газар
- Дурсгалт газар

Хамгаалалтын бүсүүд

- Гол мөрний урсац бүрэлдэх эх
- Ойн сан бүхий газар

Усны сан бүхий газрын хамгаалалтын бүс

- Онцгой хамгаалалтын бүс
- Энгийн хамгаалалтын бүс

Ус хангамжийн эх үүсвэр

- Эрүүл ахуйн хориглолтын бүс
- Эрүүл ахуйн хязгаарлалтын бүс
- Тэжээгдлийн муж

Орон нутгийн усны хамгаалалтын бүс

- Орон нутгийн усны хамгаалалтын бүс

Масштаб 1:56828.0

0 1 2 3 4 km

Шилжүүлгийн мэдээлэл
Журналын № : 55437278

Системийн огноо: 2022.03.22 08:31:42

Нэр : ХАВЧИГИЙН АМ ХХК

Илгээгч	Дансны дугаар: 406151500	Нэр ХАВЧИГИЙН АМ ХХК	Дүн 18,455,000.00	MNT	Ханш 1
Хүлээн авагч	Банкны дугаар: 90 Дансны дугаар: 100900013406	Банкны нэр Төрийн сан Нэр БО нөхөн сэргээх баталгаа	18,455,000.00	MNT	1
Гүйлгээний утга: ЕВ -Хавчгийн Ам ХХК-с MV0-021514 нөхөн сэргээлтийн барьцаа төблөр					

Танд баярлалаа

Дансны тодорхойлолтыг QR код болон дараах холбоосоор хандаж баталгаажуулна уу.
<https://www.etdbm.mn/verify.php>
Баталгаажуулах код: 1D6C8926475A33C5

Шилжүүлгийн мэдээлэл
Журналын № : 102308328

Системийн огноо: 2023.05.12 05:21:12

Нэр : ХАВЧИГИЙН АМ ХХК

Илгээгч	Дансны дугаар: 406151500	Нэр ХАВЧИГИЙН АМ ХХК	Дүн 22,485,000.00	МНТ	Ханш 1
Хүлээн авагч	Банкны дугаар: 90 Дансны дугаар: 100900013406	Банкны нэр Төрийн сан Нэр БО нөхөн сэргээх баталгаа	22,485,000.00	МНТ	1
Гүйлгээний утга: ЕВ -Хавчгийн Ам ХХК-с MV-021514 нөхөн сэргээлтийн барьцаа 50% РД 5958989					

Танд баярлалаа

Дансны тодорхойлолтыг QR код болон дараах холбоосоор хандаж баталгаажуулна уу.
<https://www.etdbm.mn/verify.php>
Баталгаажуулах код: 84D049F2109FBE71

Батлав: БОАЖЯ-ны Ерөнхий шинжээч

Шүүмж хийсэн: БОАЖЯ-ны Шинжээч

Ц. Уранчимэг

О. Амарсанаа

**ТӨВ АЙМГИЙН ЗААМАР СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ MV-021514
ТООТ АШИГЛАЛТЫН ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРӨЛТЭЙ “БУМБАТ-4
НЭРТЭЙ АЛТНЫ ШОРООН ОРД”-ЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ
ТӨСЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ НӨЛӨӨЛЛИЙН НАРИЙВЧИЛСАН
ҮНЭЛГЭЭНИЙ НЭМЭЛТ ТОДОТГОЛЫН ТАЙЛАН**

/нэмэлт тодотгол/

Төсөл хэрэгжүүлэгч: “Хавчигийн ам” ХХК

Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын нарийвчилсан үнэлгээний тайланг боловсруулсан:

“Говьхангайн төгөл” ХХК-ийн Гүйцэтгэх захирал

Б.Өлзийжаргал

Тайланг зөвшөөрсөн:

“Хавчигийн ам” ХХК-ийн Гүйцэтгэх захирал

Б.Баярбаатар

Улаанбаатар хот,

2023 он

Батлав: БОАЖЯ-ны Ерөнхий шинжээч

Ц.Уранчимэг

**ТӨВ АЙМГИЙН ЗААМАР СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ MV-021514
ТООТ АШИГЛАЛТЫН ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРӨЛТЭЙ “БУМБАТ-4
НЭРТЭЙ АЛТНЫ ШОРООН ОРД”-ЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ
ТӨСЛИЙН 2023-2027 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨ**

/нэмэлт тодотгол/

Төсөл хэрэгжүүлэгч: “Хавчигийн ам” ХХК

Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө боловсруулсан:

“Говьхангайн төгөл” ХХК-ийн Гүйцэтгэх захирал

Б.Өлзийжаргал

Тайланг зөвшөөрсөн:

“Хавчигийн ам” ХХК-ийн Гүйцэтгэх захирал

Б.Баярбаатар

Улаанбаатар хот,

2023 он

БАТАЛСАН:

ХАВЧИГИЙН АМ

"ХАВЧИГИЙН АМ" ХХК-ИЙН
ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРАЛ

[Signature]

Б.БАЯРБААТАР

2023 оны ...сарын .....өдөр

ТАНИЛЦСАН:

ЭРДЭС БАЯЛГИЙН МЭРТЭЖЛИЙН
ЗӨВЛӨЛИЙН ОРЛОГЧ ДАРГА

..... *[Signature]* ..... Л.БАЯРМАНДАЛ

2023 оны ...сарын .....өдөр

**ТӨВ АЙМГИЙН ЗААМАР СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ MV-021514 ТООТ ТУСГАЙ
ЗӨВШӨӨРӨЛТЭЙ БУМБАТ-4 НЭРТЭЙ АЛТНЫ ШОРООН ОРДЫГ АШИГЛАХ
ТЕХНИК-ЭДИЙН ЗАСГИЙН ҮНДЭСЛЭЛИЙН ТОДОТГОЛ**

ТАНИЛЦСАН:

ЭБМЗ-ИЙН САЛБАР ЗӨВЛӨЛИЙН
НАРИЙН БИЧГИЙН ДАРГА

[Signature]

Б. ХУЛАН

ТӨСӨЛ БОЛОВСРУУЛАГЧ:

"АЙ ЭМ КЭЙ" ХХК-Н ЗАХИРАЛ

[Signature]

Б. УНДРАХБАЯР

ЗӨВЛӨСӨН:

МЭ-ЫН ЗӨВЛӨХ ИНЖЕНЕР

Н. АДАРСҮРЭН

ШИНЖЭЭЧ:

МЭ-ЫН ЗӨВЛӨХ ИНЖЕНЕР

Б. МӨНХНАСАН

БОЛОВСРУУЛСАН:

"АЙ ЭМ КЭЙ" ХХК:

ТУУЛЫН ИНЖЕНЕР

БАЯЖУУЛАГЧ ИНЖЕНЕР

ШАХИЛГААНЫ ИНЖЕНЕР

ЭДИЙН ЗАСАГЧ ИНЖЕНЕР

[Signatures]
С. Энхчимэг
Т. Мягмарсүрэн
Э. Марал-Эрдэнэ

С. ЭНХЧИМЭГ

Т. МЯГМАРСҮРЭН

Э. МАРАЛ-ЭРДЭНЭ

Г. ЗОЛБАЯР

**АШИГТ МАЛТМАЛ,
ГАЗРЫН ТОСНЫ ГАЗРЫН ДАРГЫН
ТУШААЛ**

2023 оны 02 сарын 14 өдөр

Дугаар Т/15

Улаанбаатар хот

**Техник, эдийн засгийн үндэслэл
бүртгэх тухай**

Засгийн газрын агентлагийн эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.4, Ашигт малтмалын тухай хуулийн 48 дугаар зүйлийн 48.4 дэх хэсэг, Эрдэс баялгийн мэргэжлийн зөвлөлийн 2023 оны 01 дүгээр сарын 18-ны өдрийн Т/23-01-08 дугаар дүгнэлтийг тус тус үндэслэн ТУШААХ нь:

1. Төв аймгийн Заамар сумын нутагт орших Хавчигийн ам ХХК-ийн MV-021514 тоот ашиглалтын тусгай зөвшөөрөлтэй “Бумбат-4” нэртэй алтны шороон ордыг ил аргаар ашиглах техник, эдийн засгийн үндэслэлийн тодотголыг бүртгэсүгэй.

2. Бүртгэсэн техник, эдийн засгийн үндэслэлийн үйлдвэрлэлийн нөөцийг бүртгэж, геологийн нөөцөөс хөдөлгөөн хийхийг Уул уурхайн хэлтэс (М.Мэндбаяр)-т даалгасугай.

3. Ашигт малтмал ашиглах үйл ажиллагааг техник, эдийн засгийн үндэслэлийн дагуу явуулахад хяналт тавьж ажиллахыг Уул уурхайн хэлтэс (М.Мэндбаяр)-т даалгасугай.

4. Техник, эдийн засгийн үндэслэлд тусгасан төслийн хүчин чадал, техник, технологид өөрчлөлт орсон, ордын ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч өөрчлөгдсөн тохиолдолд уг техник, эдийн засгийн үндэслэлд тодотгол хийлгэж байхыг Уул уурхайн хэлтэс (М.Мэндбаяр)-т даалгасугай.

5. Төв аймгийн Заамар сумын нутагт орших Хавчигийн ам ХХК-ийн MV-021514 тоот ашиглалтын тусгай зөвшөөрөлтэй “Бумбат-4” нэртэй алтны шороон ордыг ил аргаар ашиглах техник, эдийн засгийн үндэслэлийн тодотголыг хуулсан дискийг төсөл эзэмшигчээс хүлээн авахыг Уул уурхайн хэлтэс (М.Мэндбаяр)-т даалгасугай.

ДАРГЫН ҮҮРГИЙГ ТҮР ОРЛОН
ГҮЙЦЭТГЭГЧ Л.БАЯРМАНДАЛ

53710156

УУЛ УУРХАЙ, ХҮНД ҮЙЛДВЭРИЙН ЯАМ
АШИГТ МАЛТМАЛ, ГАЗРЫН ТОСНЫ ГАЗАР
ЭРДЭС БАЯЛГИЙН МЭРГЭЖЛИЙН ЗӨВЛӨЛИЙН
ДҮГНЭЛТ

2023 оны 01 дугаар сарын 18

№ 5/23-01-08

Улаанбаатар хот

Төв аймгийн Заамар сумын нутагт орших MV-021514 тоот ашиглалтын тусгай зөвшөөрөлтэй “Бумбат-4” нэртэй алтны шороон ордыг ил аргаар ашиглах техник, эдийн засгийн үндэслэлийн тодотголыг хэлэлцсэн тухай

Хавчигийн ам ХХК-ийн захиалгаар Уул уурхайн зураг төслийн Ай Эм Кэй ХХК боловсруулсан Төв аймгийн Заамар сумын нутагт орших MV-021514 тоот ашиглалтын тусгай зөвшөөрөлтэй “Бумбат-4” нэртэй алтны шороон ордыг ил аргаар ашиглах техник, эдийн засгийн үндэслэлийн тодотголд Монгол Улсын зөвлөх инженер Н.Адарсүрэн зөвлөж, Монгол Улсын зөвлөх инженер Б.Мөнхнасан шинжээчийн дүгнэлт гаргасан байна. Техник, эдийн засгийн үндэслэлийн тодотголыг Эрдэс баялгийн мэргэжлийн зөвлөлийн Техник, эдийн засгийн үндэслэл хэлэлцэх салбар хуралдаанаар авч хэлэлцэж, дараах ДҮГНЭЛТ-ийг гаргаж байна.

1. Энэхүү техник, эдийн засгийн үндэслэл нь Эрдэс баялаг, эрчим хүчний сайдын 2012 оны 04 дүгээр сарын 17-ны өдрийн 074 дүгээр тушаалаар баталсан “Ашигт малтмалын баялгийн урьдчилсан үнэлгээ, ашигт малтмалын ордын нөөцийг ашиглах боломжийн урьдчилсан үнэлгээ, уул уурхайн төслийн техник, эдийн засгийн үндэслэлд тавигдах үндсэн шаардлагууд ба техник, эдийн засгийн үндэслэл хүлээн авах журам”-ын дагуу гүйцэтгэгдсэн байна гэж үзлээ.
2. Техник, эдийн засгийн үндэслэл нь уншихад ойлгомжтой, цэгц дараалал сайтай, мэргэжлийн түвшинд чанартай сайн боловсруулсан, баяжуулах үйлдвэрийг эхлэн байгуулж, үйлдвэрлэл явуулах бүх шат дамжлага буюу үйл ажиллагааг хамарсан, үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагааны төлөвлөгөө боловсруулах зэрэгт туслах үндсэн баримт бичиг болжээ.
3. Техник, эдийн засгийн үндэслэл нь Төслийн талбайн товч мэдээлэл, Ордын судалгааны түүх, геологийн тогтоц, Геотехникийн судалгаа, Олборлолтын технологи, Баяжуулалтын технологи, Дэд бүтэц, Байгаль орчин, нөхөн сэргээлт, Эдийн засаг зэрэг 8 бүлэг, дүгнэлт, хавсралт материал бүхий 197 хуудас тайлбар бичиг, 11 хавсралт зургуудаас бүрдэж байна.

4. Хавчигийн ам ХХК нь нэмэлт хайгуулын ажил хийж, “Бумбат-4” нэртэй алтны шороон ордын нөөцийг Эрдэс баялгийн мэргэжлийн зөвлөлийн 2022 оны 09 дүгээр сарын 22-ны өдрийн хурлын хх-14-05 тоот дүгнэлтийг үндэслэн гаргасан Үндэсний геологийн албаны даргын 2022 оны 12 дугаар сарын 06-ны өдрийн Н-97 тоот тушаалаар бодитой (В) зэрэглэлээр шлихээр 179.87кг, химийн цэврээр 163.68 кг, боломжтой (С) зэрэглэлээр шлихээр 70.29 кг, химийн цэврээр 63.97 кг, нийт бодитой ба боломжтой (В+С) зэрэглэлээр шлихээр 250.16 кг, химийн цэврээр 227.65 кг гэж ашигт малтмалын нөөцийн улсын нэгдсэн тоо бүртгэлд бүртгүүлсэн байна.
5. Төслийн Цагаан чулуутын хэсгийн Эрдэс баялгийн мэргэжлийн зөвлөлийн 2019 оны 10 дугаар сарын 29-ний ХХ-15-05 тоот дүгнэлтийг үндэслэн гаргасан Ашигт малтмал, газрын тосны газрын даргын 2019 оны 11 дүгээр сарын 04-ний н/119 тоот тушаалаар батлагдсан нөөцөд өмнөх жилүүдэд ашиглалтын үйл ажиллагаа явагдаж, үйлдвэрлэлийн үлдэгдэл нөөцийг ашиглалтын үеийн хаягдалгүй, бохирдлыг 13.3% буюу 19.9 мян.м³ байхаар тооцож, геологийн бодитой болон боломжтой (В+С) зэрэглэлийн нөөцийг үйлдвэрлэлийн магадалсан (В') нөөцөд шилжүүлэн тооцсоноор шлихээр 111.87 кг, химийн цэврээр 101.8 кг алт байна. Баруун шандын хэсгийн үйлдвэрлэлийн нөөцийг ашиглалтын үеийн хаягдалгүй, бохирдлыг 17.34% буюу 40.55 мян.м³ байхаар тооцож, геологийн бодитой болон боломжтой (В+С) зэрэглэлийн нөөцийг үйлдвэрлэлийн магадалсан (В') нөөцөд шилжүүлэн тооцсоноор шлихээр 241.16 кг, химийн цэврээр 219.45 кг алт бна. Төслийн хэмжээнд буюу Цагаан чулуутын хэсэг болон Баруун шандын хэсэгт нийт 321.2 кг алт байна.
6. Уурхайн ашиглалтын системийн сонголтыг хийхдээ ордын уул геологийн тогтоц, хучаас хөрсний зузаан, физик механик шинж чанар зэргийг харгалзан үзэж ил уурхайн авто тээвэртэй, дотоод болон гадаад овоолготой ашиглалтын системээр ашиглахаар сонгожээ.
7. Ил уурхайд Caterpillar D9 маркийн бульдозер 2 ширхэг, Caterpillar CAT-395 маркийн экскаватор 4 ширхэг, Caterpillar CAT-349 маркийн экскаватор 1 ширхэг, Caterpillar CAT-374 маркийн экскаватор 1 ширхэг, Hyundai-520 маркийн экскаватор 1 ширхэг, Caterpillar CAT-773 автосамосвал 2 ширхэг, HOWO-371 маркийн автосамосвал 20 ширхэг, SEM650 маркийн утгуурт ачигч 2 ширхэг зэрэг үндсэн тоног төхөөрөмжүүдийг ашиглахаар төлөвлөжээ.
8. Баруун шандын хэсгийн баяжуулах технологийн туршилтыг Геологийн төв ТӨҮГ-ын лабораторид хийлгэсэн байна. Уг технологийн туршилтуудыг үндэслэн алтны металл авалтыг 89.77% байхаар тусгажээ. Баруун шандын хэсгийн бүтээгдэхүүн гаргалтын хэмжээ химийн цэврээр 196.95 кг алт, Цагаан чулуутын хэсгийн бүтээгдэхүүн гаргалтын хэмжээ химийн цэврээр 90.5кг алт, төслийн хэмжээнд бүтээгдэхүүн гаргалтын хэмжээ химийн цэврээр нийт 287.4кг алт байна.
9. Элсийг угаан ангилах (скруббер), хоригт цоргоны (шлюз) хослолоор угаан баяжуулах болон баяжуулах ширээгээр гүйцээн баяжуулах схемийг сонгосон байна. Баруун шанд болон Цагаан чулуутын хэсэгт нийт 383.22 мян.м³ элсийг 2 жилд угаахаар тооцжээ.
10. Уурхайн цахилгааны эх үүсвэрийг Дархан Сэлэнгийн цахилгаан түгээх сүлжээний Төв аймгийн Заамар сумын 110/35 кВ-ын хүчдэлтэй дэд станцын 35 кВ-

ын цахилгаан дамжуулах агаарын шугамаас татан авсан Гурван тамга ХХК-ийн шугамаас 35/6 кВ-ын цахилгаан дамжуулах агаарын шугам татаж цахилгааны хэрэглээгээ хангахаар тусгасан байна. Тус уурхайн унд ахуй болон технологийн усны хэрэгцээнд жилд 1842.1 мян.м³ ус шаардлагатай байгаагаас унд ахуйн хэрэгцээнд 183.5 мян.м³, зам усалгаанд 93 мян.м³, байгаль орчин болон нөхөн сэргээлтийн ажилд 2 мян.м³, технологийн усны хэрэгцээнд 1563.6 мян.м³ ус тус тус ашиглах бөгөөд усан хангамжийн эх үүсвэрийг гүний худгаас хангахаар төлөвлөжээ.

11. Төслийн 3 жилийн хугацаанд нөхөн сэргээлтийн зардалд нийт 626.7 сая төгрөг зарцуулахаар тооцоолсноос техникийн нөхөн сэргээлтийн зардалд 413.5 сая төгрөг, биологийн нөхөн сэргээлтийн зардалд 213.2 сая төгрөг, байгаль орчин хамгаалах зардалд нийт 40 сая төгрөг тусгасан байна.

12. Уг төслийг хэрэгжүүлснээр 274 хүн ажлын байраар хангагдах ба уурхайн ажилчдын сарын дундаж цалин 1.87 сая төгрөг байхаар байна.

13. “Бумбат-4” нэртэй алтны шороон ордыг ашиглах ил уурхайн төсөл хэрэгжүүлэхэд нийт 5,564.4 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалт шаардлагатай байна. Үүнээс биет бус хөрөнгө оруулалт 915.2 сая төгрөг, ил уурхайн үндсэн техник, тоног төхөөрөмжийн хөрөнгө оруулалт 4,649.2 сая төгрөг бөгөөд элэгдэл хорогдлын шимтгэлийн зардалд жилд дунджаар 2,756.3 сая төгрөг байхаар тооцоолсон байна.

14. Уурхайн ашиглалтын эхний 3 жилийн хугацаанд нийт 49.1 тэрбум төгрөгийн үйл ажиллагааны зардал гарган, 56.6 тэрбум төгрөгийн борлуулалт хийж, 7.5 тэрбум төгрөгийн татварын өмнөх, татвар ногдуулсны дараах байдлаар нийт 6.3 тэрбум төгрөгийн цэвэр ашигтай ажиллахаар байна. Улс, орон нутгийн төсөвт 7.1 тэрбум төгрөг төвлөрүүлэхээр тусгажээ. Уурхайн ашиглалтын 2 жилийн хугацаанд нэгж бүтээгдэхүүний бүрэн өөрийн өртөг 171.4 мян.төг/гр байна.

15. Төсөл хэрэгжих эхний 3 жилийн хугацаанд нийт 10.3 тэрбум төгрөгийн үйл ажиллагааны мөнгөн урсгал бий болох бөгөөд төслийн өнөөгийн цэвэр үнэ цэнэ (NPV, @15%) 7.7 тэрбум төгрөг, төслийн өгөөжийн дотоод норм (IRR) 129 %, хөрөнгө оруулалтаа нөхөх хугацаа 0.6 жил байхаар тооцжээ.

Эрдэс баялгийн мэргэжлийн зөвлөлөөс техник, эдийн засгийн үндэслэлийн тодотголын захиалагч, боловсруулагч болон төслийн шинжээчид дараах асуудлыг анхааруулж байна. Үүнд:

1. Төсөл захиалагч нь Уул уурхай, хүнд үйлдвэрийн сайд, Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайдын 2019 оны 08 дугаар сарын 28-ны өдрийн А/181, А/458 тоот тушаалаар батлагдсан Уурхай, уулын болон баяжуулах үйлдвэрийн нөхөн сэргээлт, хаалтын журмын дагуу Хаалтын менежментийн төлөвлөгөөг боловсруулж холбогдох байгууллагаар хэлэлцүүлэн, баяжуулах үйлдвэрийн хаалт, нөхөн сэргээлт хийх;
2. Төсөл захиалагч нь шаардлагатай мэргэжлээр Монгол Улсын иргэдийг бэлтгэх, тэдгээрийг ажлын байраар хангах, нийгмийн асуудлыг шийдвэрлэх, нийгмийн өмнө хүлээсэн үүргээ биелүүлж ажиллах;

3. Төсөл захиалагч нь Засгийн газрын 379-р тогтоолоор батлагдсан “Тусгай зориулалтын авто зам, замын байгууламж барих, ашиглах журам”-ын хэрэгжилтийг хангаж ажиллах;
4. Төсөл захиалагч нь Байгаль орчныг хамгаалах, эвдэрсэн газрыг нөхөн сэргээх, хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн асуудалд онцгой анхаарч холбогдох байгууллагуудтай хамтран ажиллах;
5. Төсөл захиалагч нь хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж буй хууль, дүрэм журмын дагуу ашиглалтын үйл ажиллагааг явуулж, олборлосон алтаа Монгол улсын төв банк Монголбанканд Хавчигийн ам ХХК-ийн нэр дээр тушааж байх;
6. Техник, эдийн засгийн үндэслэлийн тодотголд тусгагдсан техник, технологийн сонголт, уулын ажлын төлөвлөлт, цахилгаан хангамж, дэд бүтцийн сонголт, байгаль орчныг хамгаалах, нөхөн сэргээлт, хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн шийдлийн талаар төслийн эдийн засгийн үнэлгээг боловсруулсан Уул уурхайн зураг төслийн Ай Эм Кэй ХХК, мөн техник, эдийн засгийн үндэслэлийн үнэн бодит байдал, чанарт дүгнэлт гаргасан шинжээч Монгол Улсын зөвлөх инженер Б.Мөнхнасан тус тус хариуцах.

Техник, эдийн засгийн үндэслэлийн тодотголд хийсэн шинжээчийн дүгнэлт, зөвлөлийн гишүүдийн саналыг үндэслэн Эрдэс баялгийн мэргэжлийн зөвлөлийн Салбар хуралдаанаас Ашигт малтмалын тухай хуулийн 35 дугаар зүйлийн 35.4, 48 дугаар зүйлийн 48.4, Газрын хэвлийн тухай хуулийн 45 дугаар зүйлийн 45.2 дахь хэсгүүд болон энэ дүгнэлт, холбогдох хуулийн заалтуудыг тус тус үндэслэн дараах шийдвэр гаргахыг Ашигт малтмал, газрын тосны газрын даргад уламжлахаар тогтов. Үүнд:

1. Төв аймгийн Заамар сумын нутагт орших MV-021514 тоот ашиглалтын тусгай зөвшөөрөлтэй “Бумбат-4” нэртэй алтны шороон ордыг ил аргаар ашиглах техник, эдийн засгийн үндэслэлийн тодотголыг хүлээн авах;
2. Техник, эдийн засгийн үндэслэлд тусгасан уурхайн хүчин чадал, техник тоног төхөөрөмж, технологи, эдийн засгийн тооцоог өөрчлөх тохиолдолд уг техник, эдийн засгийн үндэслэлд тодотгол хийлгэж Эрдэс баялгийн мэргэжлийн зөвлөлийн салбар хуралдаанаар хэлэлцүүлж байх нь зүйтэйг төсөл хэрэгжүүлэгчид анхааруулах;
3. Төв аймгийн Заамар сумын нутагт орших MV-021514 тоот ашиглалтын тусгай зөвшөөрөлтэй “Бумбат-4” нэртэй алтны шороон ордыг ил аргаар ашиглах техник, эдийн засгийн үндэслэлийн тодотгол, түүнийг хуулсан диск, Эрдэс баялгийн мэргэжлийн зөвлөлийн дүгнэлтийн хамт Геологийн баримтын төв архивд холбогдох шаардлагад нийцүүлэн хүлээлгэн өгөх арга хэмжээг авах.

ТАНИЛЦСАН:

ЭРДЭС БАЯЛГИЙН МЭРГЭЖЛИЙН
ЗӨВЛӨЛИЙН ОРЛОГЧ ДАРГА

Л.БАЯРМАНДАЛ

ХУРАЛДААНЫГ УДИРДСАН:

ЭРДЭС БАЯЛГИЙН МЭРГЭЖЛИЙН
ЗӨВЛӨЛИЙН САЛБАР
ХУРАЛДААНЫ ДАРГА

Ч.ЦОГТБААТАР

БОЛОВСРУУЛСАН:

ЭРДЭС БАЯЛГИЙН МЭРГЭЖЛИЙН
ЗӨВЛӨЛИЙН САЛБАР ХУРАЛДААНЫ
НАРИЙН БИЧГИЙН ДАРГА

Б.ХУЛАН

ТӨВ АЙМГИЙН ЗААМАР СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ MV-021514 ТООТ ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРЛТЭЙ БУМБАТ-4 АЛТНЫ ШОРООН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ҮЙЛДВЭРЛЭЛИЙН НӨӨЦИЙН ТООЦООНЫ НЭГДСЭН ХҮСНЭГТ

Нөөцийн зэрэг, хэсэгшлийн дугаар	Геологийн нөөц								Ашиглалтын нөөц								Бохирдолт		Үйлдвэрлэлийн нөөц			
	Хэсэгшлийн талбай, мян.м ²	Хөрсний дундаж зузаан, м	Элсний дундаж зузаан, м	Хөрсний эзлэхүүн, мян.м ³	Элсний эзлэхүүн, мян.м ³	Алтны дундаж агуулга, мг/м ³	Алтны нөөц шлихээр, кг	Алтны нөөц химийн цэврээр, кг	Үйлдвэрлэлийн нөөцийн зэрэг	Хэсэгшлийн талбай, мян.м ²	Хөрсний эзлэхүүн, мян.м ³	Элсний эзлэхүүн, мян.м ³	Алтны дундаж агуулга, мг/м ³	Алтны нөөц шлихээр, кг	Алтны нөөц химийн цэврээр, кг	Хувь, %	Бохирдлын хэмжээ, мян.м ³	Элсний эзлэхүүн, мян.м ³	Алтны дундаж агуулга, мг/м ³	Алтны нөөц шлихээр, кг	Алтны нөөц химийн цэврээр, кг	
ЦАГААН ЧУЛУУТЫН ХЭСЭГ																						
Дээд давхарга (сорьц-900)																						
I-B	2.1	5.7	1.2	12.0	2.5	279.9	0.7	0.6	I-B'	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
II-B	4.8	3.3	0.7	16.0	3.2	412.9	1.3	1.2	II-B'	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
III-B	5.8	1.9	1.3	10.8	7.7	208.6	1.6	1.5	III-B'	1.9	9.7	2.6	208.6	0.5	0.5	20.8	0.7	3.2	165.2	0.5	0.5	
IV-B	1.8	2.8	1.8	5.0	3.2	335.1	1.1	1.0	IV-B'	1.8	13.4	3.2	335.1	1.1	1.0	15.6	0.6	3.8	282.9	1.1	1.0	
V-C	0.9	3.6	1.2	3.2	1.1	769.0	0.8	0.7	V-B'	0.9	8.5	1.1	769.0	0.8	0.7	23.0	0.3	1.4	592.2	0.8	0.7	
Нийт/ Дундаж	15.4	3.1	1.2	47.0	17.7	311.9	5.5	5.0	Магадласан В' зэргээр	4.6	31.6	6.8	355.2	2.4	2.2	18.8	1.6	8.4	288.4	2.4	2.2	
Доод давхарга (сорьц-910)																						
1-B	4.3	45.5	2.7	197.3	11.6	2,783.0	32.2	29.3	1-B'	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
2-B	10.9	45.7	3.0	498.3	33.0	1,527.3	50.4	45.9	2-B'	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
3-B	6.8	46.1	3.0	313.0	20.4	974.8	19.9	18.1	3-B'	6.8	843.4	20.4	974.8	19.9	18.1	11.0	2.5	22.9	867.7	19.9	18.1	
4-B	3.2	47.1	2.7	148.4	8.5	1,240.8	10.6	9.6	4-B'	3.2	399.7	8.5	1,240.8	10.6	9.6	13.3	1.3	9.8	1,075.3	10.6	9.6	
5-B	4.8	48.2	2.7	230.4	12.9	1,197.9	15.5	14.1	5-B'	4.8	620.8	12.9	1,197.9	15.5	14.1	13.2	2.0	14.9	1,040.3	15.5	14.1	
6-B	5.3	49.9	3.7	265.7	19.5	890.1	17.4	15.8	6-B'	5.3	715.5	19.5	890.1	17.4	15.8	13.7	3.1	22.6	768.3	17.4	15.8	
7-B	5.9	47.7	4.5	280.2	26.2	838.7	21.9	20.0	7-B'	5.9	754.9	26.2	838.7	21.9	20.0	13.7	4.2	30.3	723.8	21.9	20.0	
8-B	6.5	49.5	4.0	320.3	25.9	690.5	17.9	16.3	8-B'	6.5	862.9	25.9	690.5	17.9	16.3	12.9	3.8	29.7	601.4	17.9	16.3	
9-C	3.2	53.0	2.8	171.2	9.0	705.8	6.4	5.8	9-B'	3.2	461.2	9.0	705.8	6.4	5.8	13.9	1.5	10.5	607.4	6.4	5.8	
Нийт/ Дундаж	50.9	47.7	3.3	2,424.7	167.0	1,150.3	192.1	174.8	Магадласан В' зэргээр	35.6	4,658.3	122.4	894.2	109.4	99.6	13.0	18.3	140.7	777.8	109.4	99.6	
ЦАГААН ЧУЛУУТЫН ХЭСЭГТ																						
Нийт/ Дундаж	66.24	37.31	2.79	2,471.69	184.70	1,069.84	197.6	179.76	Магадласан В' зэргээр	40.20	4,689.98	129.20	865.81	111.87	101.77	13.35	19.90	149.11	750.24	111.87	101.77	
Баруун шанд Сорьц 910																						
I-C	3.6	35.2	1.2	127.8	4.5	1,061.9	4.8	4.3	I-B'	3.6	127.8	4.5	1,061.9	4.8	4.3	20.6	1.2	5.6	843.5	4.8	4.33	
II-B	16.3	34.8	1.2	564.9	19.8	1,058.7	21.0	19.1	II-B'	16.3	564.9	19.8	1,058.7	21.0	19.1	20.2	5.0	24.8	845.0	21.0	19.10	
III-B	12.4	39.4	1.2	489.6	14.3	2,134.9	30.5	27.8	III-B'	12.4	489.6	14.3	2,134.9	30.5	27.8	21.2	3.8	18.1	1,683.3	30.5	27.79	

IV-B	16.5	43.1	1.3	710.7	22.1	2,515.2	55.5	50.5	IV-B'	16.5	710.7	22.1	2,515.2	55.5	50.5	19.0	5.2	27.2	2,037.4	55.5	50.48
V-B	6.7	41.9	1.7	281.6	11.4	1,383.9	15.8	14.4	V-B'	6.7	281.6	11.4	1,383.9	15.8	14.4	17.0	2.3	13.8	1,149.2	15.8	14.39
VI-C	5.0	40.0	1.4	198.4	6.9	711.4	4.9	4.5	VI-B'	5.0	198.4	6.9	711.4	4.9	4.5	18.9	1.6	8.6	577.0	4.9	4.50
VII-C	9.3	52.0	1.8	481.0	17.0	1,066.2	18.1	16.5	VII-B'	9.3	481.0	17.0	1,066.2	18.1	16.5	15.1	3.0	20.0	905.4	18.1	16.51
VIII-B	12.9	48.6	1.8	626.0	23.2	1,021.1	23.7	21.5	VIII-B'	12.9	626.0	23.2	1,021.1	23.7	21.5	15.3	4.2	27.4	864.5	23.7	21.54
IX-B	7.3	43.6	2.0	317.3	14.2	669.1	9.5	8.7	IX-B'	7.3	317.3	14.2	669.1	9.5	8.7	15.3	2.6	16.8	566.7	9.5	8.66
X-B	9.9	43.6	1.8	432.5	18.1	632.4	11.4	10.4	X-B'	9.9	432.5	18.1	632.4	11.4	10.4	15.9	3.4	21.5	531.6	11.4	10.41
XI-B	10.0	42.8	1.4	425.9	13.9	891.0	12.4	11.3	XI-B'	10.0	425.9	13.9	891.0	12.4	11.3	18.8	3.2	17.2	723.9	12.4	11.31
XII-C	11.4	42.4	2.0	483.2	22.2	1,167.7	26.0	23.6	XII-B'	11.4	483.2	22.2	1,167.7	26.0	23.6	14.8	3.9	26.1	994.8	26.0	23.64
XIII-C	5.2	41.8	2.4	216.5	12.4	1,325.0	16.5	15.0	XIII-B'	2.3	251.6	5.6	1,325.0	7.5	6.8	16.5	1.1	6.7	1,107.0	7.5	6.80
Нийт/ Дундаж	126.4	42.4	1.6	5,355.3	200.2	1,249.7	250.2	227.6	Магадласан В' зэргээр	123.5	5,390.4	193.4	1,247.1	241.2	219.5	17.3	40.6	233.9	1,030.9	241.2	219.45
ОРДЫН ХЭМЖЭЭНД НИЙТ																					
Нийт/ Дундаж	192.6	40.6	2.0	7,827.0	384.9	1,163.4	447.8	407.4	Магадласан В' зэргээр	163.7	10,080.4	322.6	1,094.4	353.0	321.2	15.8	60.5	383.0	921.6	353.0	321.2

Тайлбар: “Бумбат-4” алтны шороон ордыг хайгуулын ажлаар (ҮГА-нд 2022 оны 12-р сарын 06-ны өдрийн Н-97 тоот тушаалаар) тогтоогдсон III-р бүлгийн нөөцийн тусгай зөвшөөрлийн хил доторх геологийн бодитой (B) зэрэг болон боломжит (C) зэргийн нөөцөд тулгуурлан ордыг ашиглах ТЭЗҮ-ийг боловсруулсан бөгөөд уурхайн хил хязгаар дотор орших бохирдол тооцсон эдийн засгийн хувьд үр ашигтай үйлдвэрлэлийн нөөцийг уул уурхайн сайдын 2015 оны 9-р сарын 11-ний өдрийн 203 дугаар тушаалын дагуу бодитой (B) зэрэг болон боломжит (C) зэргийн нөөцийг магадласан үйлдвэрлэлийн нөөц (B')-д шилжүүлэв.

Танилцсан: АМГТГ-ын Уул уурхайн металл ашигт малтмалын нөөцийн хөдөлгөөн, бүртгэл хариуцсан мэргэжилтэн ..... /Д.Мөнхсайхан/

Боловсруулсан: “Ай Эм Кэй”ХХК-ийн мэргэжилтэн ..... /С.Энхчимэг/

[Handwritten signature]

2023.09.27

Ашигт малтмал, газрын тосны газрын даргын
2022 оны 12 дугаар сарын .....-ны өдрийн
..... дүгээр тушаалын хоёрдугаар хэсэгт

Батлав:
Хяалтгүйн ам ХХК-ийн
захирагч ..... /Б.Баярбаатар/

Хүлээн авсан:
АМТГ-ын Уул уурхайн хэлтсийн
дарга Т.Зууннаст /
Уг
63222 16 120255

ТӨВ АЙМГИЙН ЗААМАР СУМЫН БУМБАТ-4 ОРДЫН 2023 ОНЫ УУЛЫН АЖЛЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Ашигт малтмалын төрөл: Алт (Шороон)
Үндсэн АТЗ-ийн дугаар: MV-021514
Нэмэлт АТЗ-ийн дугаар:

Танилцсан: Уул уурхайн хэлтсийн ахлах мэргэжилтэн

[Signature] /П.Зоригт/

БОЛОВСРУУЛСАН:

1. Ерөнхий инженер
2. Уулын инженер
3. Баяжуулагч инженер
4. Механик инженер
5. Эдийн засагч

[Signatures]

2300000

Аж ахуйн нэгжийн нэр: Тусгай зөвшөөрлийн дугаар: Ашигт малтмалын төрөл: Баяжуулалтын технологи:

Хавчигийн ам: MV-021514
Алт (Шороон)
Гравитац

Ашигт малтмал газрын тосны газар

Төлөвлөгөөний он: 2023
ТЭЗҮ-ээр ашиглах нийт хугацаа: 2
Ашиглалтын хэд дэх жил: 3

Маягт - 1.1

Бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлийн төлөв

№	Нөөцийн зэрэг		Бүтээгдэхүүний хэмжээ		Ашигт малтмалын нэр	Агуулга		Металл (ардас)-ын хэмжээ		Тайлбар
			Хэмжих нэгж	Тоон утга		Хэмжих нэгж	Тоон утга	Хэмжих нэгж	Тоон утга	
1	2	3	4	5	6	8	9	10	11	12
1	ТЭЗҮ-ийн хүчин чадал									
		Боловсруулах хүдэр (элс)-ийн хэмжээ	мян.м3		1	---		---		
	1		мян.м3		1	---		---		
2	2024 онд гаргах бүтээгдэхүүний хэмжээ									
	1	Боловсруулах хүдэр (элс)-ийн хэмжээ	мян.м3	158.62	1	Алт (Au)	гр/м3	0.70	кг	110.86
	1	Алт (Гулдмай)	мян.м3	0.32	1	Алт (Au)	гр/м3	374.95	кг	119.02
3	2025 онд гаргах бүтээгдэхүүний хэмжээ									
	1	Боловсруулах хүдэр (элс)-ийн хэмжээ	мян.м3		1	---		---		
	1		мян.м3		1	---		---		
4	2026 онд гаргах бүтээгдэхүүний хэмжээ									
	1	Боловсруулах хүдэр (элс)-ийн хэмжээ	мян.м3		1	---		---		
	1		мян.м3		1	---		---		

Төлөвлөгөө гаргасан: Г.Ренчинсангиа
Ерөнхий инженер: Г.Батболд
Баяжуулагч инженер:

Хүлээн авсан: Х.Лхагвабаатар
Мэргэжилтэн:

000000000000

Аж агууны газрын тусгай мөрдөлийн дугаар Аашит малтмалын төрөл:

Харгалын аж МҮ-02/514 АИТ (Шорон)

Аашит малтмал газрын тосны газар

Бэлдүүлэгчийн байршил
Тогтолгооны аж
Тусгай өнд бэлдүүлэх хүүрийн (с/с) хэмжээ:

Гравитаци 2023 166.77

Маягт-2.1

Төлөөллийн бэлэн үйлдвэрлэлийн өмөг

№	Хэргийн бичиг	Газрын тосны төрөл	Төрийн дугаар	Газрын тосны өмөг												Бэлдвэр		Аашит малтмалын өмөг				Тусгай өнд бэлдүүлэх хүүрийн (с/с) хэмжээ								Материал	Төгсгөлийн өмөг				Аашит малтмалын өмөг		Үйлдвэрлэлийн өмөг				
				Сүүлийн жил	Тус жил	Хэв маяг	Тус жил	Хэв маяг	Тус жил	Хэв маяг	Тус жил	Хэв маяг	Тус жил	Хэв маяг	Тус жил	Хэв маяг	Тус жил	Хэв маяг	Тус жил	Хэв маяг	Тус жил	Хэв маяг	Тус жил	Хэв маяг	Тус жил	Хэв маяг	Тус жил	Хэв маяг	Тус жил		Хэв маяг	Тус жил	Хэв маяг	Тус жил	Хэв маяг						
1	Баруун хаяг	C	1-C	M2	800.00	М	35.25	М	1.23	MRL	427.78	MRL	4.40	М/м ³	1.20	MRL	4.48	%	25.94	MRL	1.98	%	0.00	MRL	0.00	MRL	132.1	MRL	127.0	MRL	5.04	Au	(Au)	г/м ³	1.06	кг	4.53	кг	0.00	г/м ³	0.77
2	Баруун хаяг	B	2-B	M2	82.50	М	34.76	М	1.22	MRL	584.85	MRL	10.83	М/м ³	1.20	MRL	19.83	%	20.28	MRL	5.01	%	0.00	MRL	0.00	MRL	584.0	MRL	581.4	MRL	24.84	Au	(Au)	г/м ³	1.06	кг	16.10	кг	0.00	г/м ³	0.77
3	Баруун хаяг	B	3-B	M2	1440.0	М	38.38	М	1.15	MRL	688.84	MRL	14.21	М/м ³	1.00	MRL	14.31	%	26.83	MRL	3.84	%	0.00	MRL	0.00	MRL	551.8	MRL	487.0	MRL	18.14	Au	(Au)	г/м ³	2.13	кг	27.79	кг	0.00	г/м ³	1.83
4	Баруун хаяг	B	4-B	M2	1440.0	М	43.93	М	1.34	MRL	710.72	MRL	22.06	М/м ³	1.00	MRL	22.06	%	23.43	MRL	5.17	%	0.00	MRL	0.00	MRL	734.1	MRL	707.1	MRL	27.23	Au	(Au)	г/м ³	3.52	кг	88.48	кг	0.00	г/м ³	1.85
5	Баруун хаяг	B	5-B	M2	870.00	М	41.90	М	1.70	MRL	281.87	MRL	11.42	М/м ³	1.00	MRL	11.42	%	20.43	MRL	2.33	%	0.00	MRL	0.00	MRL	297.1	MRL	279.8	MRL	17.78	Au	(Au)	г/м ³	1.36	кг	14.30	кг	0.00	г/м ³	1.06
6	Баруун хаяг	C	6-C	M2	880.00	М	40.00	М	1.40	MRL	198.40	MRL	8.94	М/м ³	1.00	MRL	8.94	%	23.30	MRL	1.62	%	0.00	MRL	0.00	MRL	205.1	MRL	197.2	MRL	8.86	Au	(Au)	г/м ³	0.71	кг	4.80	кг	0.00	г/м ³	0.83
7	Баруун хаяг	C	7-C	M2	820.00	М	52.00	М	1.04	MRL	481.00	MRL	17.02	М/м ³	1.00	MRL	17.02	%	17.70	MRL	3.02	%	0.00	MRL	0.00	MRL	196.5	MRL	179.6	MRL	20.04	Au	(Au)	г/м ³	1.07	кг	16.51	кг	0.00	г/м ³	0.82
8	Цагаан чулуут	B	8-B	M2	820.00	М	1.27	М	1.33	MRL	3.99	MRL	2.56	М/м ³	1.00	MRL	2.56	%	28.00	MRL	0.66	%	0.00	MRL	0.00	MRL	8.74	MRL	2.90	MRL	3.22	Au	(Au)	г/м ³	0.21	кг	0.48	кг	0.00	г/м ³	0.15
9	Цагаан чулуут	B	9-B	M2	870.00	М	2.80	М	1.60	MRL	4.89	MRL	3.20	М/м ³	1.00	MRL	3.20	%	18.31	MRL	0.88	%	0.00	MRL	0.00	MRL	8.08	MRL	4.44	MRL	3.78	Au	(Au)	г/м ³	0.34	кг	0.97	кг	0.00	г/м ³	0.25
10	Цагаан чулуут	B	10-B	M2	880.00	М	3.80	М	1.20	MRL	3.17	MRL	1.06	М/м ³	1.00	MRL	1.06	%	33.50	MRL	0.32	%	0.00	MRL	0.00	MRL	8.61	MRL	2.03	MRL	1.38	Au	(Au)	г/м ³	0.77	кг	0.73	кг	0.00	г/м ³	0.53
11	Цагаан чулуут	B	3-B	M2	8790.00	М	48.10	М	3.00	MRL	313.02	MRL	23.37	М/м ³	1.00	MRL	20.37	%	12.35	MRL	2.52	%	0.00	MRL	0.00	MRL	332.3	MRL	310.1	MRL	22.88	Au	(Au)	г/м ³	0.97	кг	16.07	кг	0.00	г/м ³	0.70
12	Цагаан чулуут	B	4-B	M2	8900.00	М	47.10	М	2.70	MRL	148.30	MRL	8.51	М/м ³	1.00	MRL	8.51	%	15.40	MRL	1.51	%	0.00	MRL	0.00	MRL	252.4	MRL	147.3	MRL	9.82	Au	(Au)	г/м ³	1.24	кг	8.80	кг	0.00	г/м ³	0.96
13	Цагаан чулуут	B	5-B	M2	4700.00	М	48.20	М	3.70	MRL	230.40	MRL	12.21	М/м ³	1.00	MRL	12.21	%	15.18	MRL	1.98	%	0.00	MRL	0.00	MRL	381.3	MRL	226.3	MRL	14.87	Au	(Au)	г/м ³	1.20	кг	14.07	кг	0.00	г/м ³	0.95
14	Цагаан чулуут	B	6-B	M2	8020.00	М	49.03	М	3.87	MRL	283.83	MRL	9.50	М/м ³	1.00	MRL	19.52	%	10.78	MRL	3.08	%	0.00	MRL	0.00	MRL	480.5	MRL	260.9	MRL	22.80	Au	(Au)	г/м ³	0.89	кг	15.01	кг	0.00	г/м ³	0.70
Нийт					8680.0	М	34.71	М	1.88	MRL	3823.10	MRL	164.18	М/м ³	1.00	MRL	164.18	%	21.19	MRL	32.50	%	0.00	MRL	0.00	MRL	4852	MRL	3706	MRL	198.7	Au	(Au)	г/м ³	0.89	кг	198.83	кг	0.00	г/м ³	0.70

Төлөөллийн газрын тосны газар
Эрхийн өмөгч
Бэлдүүлэгчийн байршил

Г.Романович
Г.Дорнод
Т.Очирбат

Хүлээн авсан
Мэдээллийг
Д.Мөнхсайхан

00000000

Аж ахуйн нэгжийн нэр: Хөвчигийн ам
 Тусгай зөвшөөрлийн дугаар: МУ-021514
 Ашигт малтмалын төрөл: Алт (Шороон)

Ашигт малтмал газрын тосны газар

Баяжуулалтын технологи: Гравитаци
 Төлөвлөгөөний он: 2023
 Тухайн онд боловсруулах хүдрийн (элс) хэмжээ: 196.77

Маягт-6.2

Уурхайн ус хангамж

№	Харгалгчдын жагсаалт		Эх үүсвэр	Хэмжээ м³/ж	Тоон утга	Шоомтр тутам дахь үнэ тариФ (төгрөг)	Төлбөрийн хэмжээ (сая.төг)	Тайлбар
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Хүн амын үнд, ахуйн зориулалтаар ашигласан хэрэглээ	Хүн амын үнд, ахуйн зориулалтаар ашигласан хэрэглээ	Гүн (шүүрэл, худаг)	м3/жил	91,756.00	0.00	0.00	
2	Олборлох үйлдвэрлэлийн (ил, далд уурхай) хэрэглээ	Олборлох үйлдвэрлэлийн (ил, далд уурхай) хэрэглээ	Үүсмэл нуур	м3/жил	69,450.00	188.80	13.112	
3	Баяжуулах, боловсруулах үйлдвэрийн хэрэглээ	Эргэлтийн усны хэмжээ	Үүсмэл нуур	м3/жил	557,480.00	0.00	0.00	
3		Нэмэлт усны хэмжээ	Гадарга (гол, горхи, нуур, цэвэрл)	м3/жил	238,920.00	297.36	71.045	30% хөнгөлсөн
3		Нийт усны хэмжээ	---	м3/жил	796,400.00	0.00	0.00	
3		Баяжуулах үйлдвэрийн эргэлтийн усны эзлэх хэмжээ	---	%	70.00	0.00	0.00	
4	Байгаль орчин хамгаалах, нөхөн сэргээлтэд хэрэглэх хэрэглээ	Байгаль орчин хамгаалах, нөхөн сэргээлтэд хэрэглэх хэрэглээ	Гүн (шүүрэл, худаг)	м3/жил	1,000.00	75.52	0.076	
5	Усыг шавхан зайлуулах	Усыг шавхан зайлуулах	-- Сонгох --	м3/жил	0.00	0.00	0.00	
6	Эрэл хайгуулын өрөмдлөг хийх	Эрэл хайгуулын өрөмдлөг хийх	-- Сонгох --	м3/жил	0.00	0.00	0.00	
7	Бусад (Авто зам, Барилга, Хүнд, хөнгөн, хүнсний үйлдвэрлэл, Эрчим хүч, Газар тариалан г.м)	Бусад (Авто зам, Барилга, Хүнд, хөнгөн, хүнсний үйлдвэрлэл, Эрчим хүч, Газар тариалан г.м)	-- Сонгох --	м3/жил	0.00	0.00	0.00	
Нийт хэрэглээ					956,606.00	---	84,233	

Төлөвлөгөө гаргасан: Г.Ренчинсангиа
 Ерөнхий инжнер: Г.Батболд

Хүлээн авсан:
 Мэргэжилтэн:

20230910

Аж ахуйн хэлтэс
Ашигт малтмалын тасаг
Ашигт малтмалын тусгай зөвшөөрлийн дугаар

Хэргийн дэд
АТ (Ажиргааны)
МУ-02/014

Ашигт малтмал газрын тосны газар

Баянгол улсын төмөр замын Газартай
Төлөвлөгөөний №-2023
Тусгай анд гүйцэтгэх гэмтэл-196.77

Маягт-10

Байгаль орны нөхөн сэргээлт

№	Түүхийн	Төтлөй		Эмгэгч		Заруулах хэмжээ		Төлбөр	Сэлбэлцэл								
		Хүлээн авах	Тусгай урга	Хөвдөгч	Тусгай урга	Хөвдөгч	Тусгай урга		Үр дүн			Бүтэц		Метрийн			
									№	Град	Мин	Сек	Град	Мин	Сек	Град	Мин
1	Төхөөрөлийн нөхөн сэргээлт - Гэрээд зөвшөөрө	тн		м3		сая.төг			1								
2	Төхөөрөлийн нөхөн сэргээлт - Дотоод зөвшөөрө	тн	3.6	м3		сая.төг	10.5		1	104	34	31.1126	48	16	33.7795	5347250.1754	488430.3694
									2	104	34	27.7810	48	16	43.1227	5347250.775	488422.3154
									3	104	34	31.5391	48	16	45.8684	5347444.0361	488530.4773
									4	104	34	27.8197	48	16	47.529	5347494.8395	488410.739
									5	104	34	35.8508	48	16	46.0334	5347447.402	488308.210
									6	104	34	30.2154	48	16	42.2633	5347330.361	488337.236
3	Биеэнтэй нөхөн сэргээлт - 3дмү зөвшөөрө	тн		м3		сая.төг			1								
4	Биеэнтэй нөхөн сэргээлт - Биеэнтэй	тн	2.1	м3		сая.төг	5.3		1	104	34	27.831	48	16	33.3014	5347240.7663	488422.856
									2	104	34	31.1788	48	16	34.8573	5347257.3688	488431.775
									3	104	34	31.1788	48	16	34.8573	5347257.3688	488431.775

2023.05.10

									3	104	34	32.7279	48	16	38.0085	.3106	387
									4	104	34	34.7503	48	16	32.6265	5347033.9107	468564.1507
									5	104	34	31.03	48	16	31.6768	5347005.012	468467.3127
									6	104	34	28.3457	48	16	37.2528	5347177.4765	468432.942
5	Дүйцүүлэн хамгаалах нөхөн саргээлт	га	5	м3		сая.төг	20	Орон нутгаас санал авна.	Уртраг			Өргөрөг			Метрийн		
									№	Град	Мин	Сек	Град	Мин	Сек	Град	Мин
									1								
6	"Тэрбум мод" үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд тарих модны хэмжээ"	га	2	ш	2000	сая.төг	2.8		Уртраг			Өргөрөг			Метрийн		
									№	Град	Мин	Сек	Град	Мин	Сек	Град	Мин
									1								
7	Байгаль орчинд нөлөөлөх нөлөөллийг судлах, хамгаалах	га		м3		сая.төг	13.77		Уртраг			Өргөрөг			Метрийн		
									№	Град	Мин	Сек	Град	Мин	Сек	Град	Мин
									1								
Нийт		га	12.70	м3	2,000.00	сая.төг	58.37										

Төлөөлөгөө гаргасан: Г.Реминсангиа
Албан тушаал:

Хүлээн авсан:
Мэргэжилтэн:

